

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04

Plats och tid Kommunhuset, torsdag 4 oktober 2012, kl. 13.00-15.30

Beslutande Anders Lundgren (c)
Jarl Karlsson (c)
Ingvar Settergren (m)
Stig Larsson (fp)
Vega Kihlström (s)
Ronny Siderud (s)
Lars Edman (s)

Övriga deltagande Kjerstin Frank, tf. bygg- och miljöchef
Lena Ljungberg, bygglovshandläggare, §§ 88-90
Anita Spetz, kartingenjör, § 87

Utses att justera Ingvar Settergren (m)

Justeringens plats och tid Kommunhuset, torsdag 11 oktober 2012 kl. 11.00

Underskrifter Sekreterare Kjerstin Frank
Kjerstin Frank

Ordförande Anders Lundgren
Anders Lundgren (c)

Justerande Ingvar Settergren
Ingvar Settergren (m)

Paragrafer nr 78-92

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum 2012-10-04

Datum för anslags uppsättande 2012-10-12 Datum för anslags nedtagande 2012-11-05

Förvaringsplats för protokollet Bygg- och miljönämndens arkiv

Underskrift Fredrika Hermansson
Fredrika Hermansson

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04

Ärendelista

BMN § 78 Upphävande av taxa inom miljöbalkens område.....	135
BMN § 79 Upphävande av taxa för offentlig kontroll av livsmedel	136
BMN § 80 Upphävande av taxa för tillsyn enligt strålskyddslagen	137
BMN § 81 Upphävande av taxa för offentlig kontroll av nedgrävning av animaliska biprodukter med mera	138
BMN § 82 Upphävande av taxa för uppdragsverksamhet inom miljö- och hälsoskyddsområdet.....	139
BMN § 83 Remiss angående reviderad lönepolicy för Karlsborgs kommun	140
BMN § 84 Remiss angående motion om policy för social ekonomi i Karlsborgs kommun	141
BMN § 85 Förslag till nya lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö	142
BMN § 86 Yttrande över förslag till bildande av naturreservatet Stora Fjället i Karlsborgs kommun	143
BMN § 87 Detaljplan för Boken 26	144
BMN § 88 Bygglov för nybyggnad av fritidshus samt rivningslov för rivning av befintligt fritidshus på fastigheten Björstorp 3:30	145
BMN § 89 Strandskyddsdispens för nybyggnad av carport samt för växthus och förråd på fastigheten Björknästorp 2:5	147
BMN § 90 Strandskyddsdispens för nybyggnad gäststuga och garage på fastigheten Svanvik 1:67.....	150

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04

BMN § 91 Meddelanden och delegationsbeslut.....	152
BMN § 92 Information.....	153

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 78 Upphävande av taxa inom miljöbalkens område**

Dnr B 2012-295

Beslut

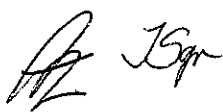
Bygg- och miljönämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att upphäva gällande taxa inom miljöbalkens område (KF 2010/§ 113). Upphävandet ska gälla från och med 2013-01-01 eftersom Karlsborgs kommun då ingår som medlem i kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS).

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige antog i beslut 2010-11-29, § 113 taxa inom miljöbalkens område. Från och med 2013-01-01 kommer taxan att vara inaktuell eftersom Karlsborgs kommun då ingår som medlem i MÖS.

Protokollsutdrag till:
Kommunledningsförvaltningen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 79 Upphävande av taxa för offentlig kontroll av livsmedel**

Dnr B 2012-295

Beslut

Bygg- och miljönämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att upphäva gällande taxa för offentlig kontroll av livsmedel (KF 2010/§ 111). Upphävandet ska gälla från och med 2013-01-01, eftersom Karlsborgs kommun då ingår som medlem i kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS).

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige antog i beslut 2010-11-29, § 111 taxa för offentlig kontroll av livsmedel. Från och med 2013-01-01 kommer taxan att vara inaktuell eftersom Karlsborgs kommun då ingår som medlem i MÖS.

Protokollsutdrag till:
Kommunledningsförvaltningen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 80 Upphävande av taxa för tillsyn enligt strålskyddslagen**

Dnr B 2012-295

Beslut

Bygg- och miljönämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att upphäva gällande taxa för tillsyn enligt strålskyddslagen (KF 2010/§ 110). Upphävandet ska gälla från och med 2013-01-01, eftersom Karlsborgs kommun då ingår som medlem i kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS).

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige antog i beslut 2010-11-29, § 110 taxa för tillsyn enligt strålskyddslagen. Från och med 2013-01-01 kommer taxan att vara inaktuell eftersom Karlsborgs kommun då ingår som medlem i MÖS.

Protokollsutdrag till:
Kommunledningsförvaltningen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 81 Upphävande av taxa för offentlig kontroll av nedgrävning av animaliska biprodukter med mera**

Dnr B 2012-295

Beslut

Bygg- och miljönämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att upphäva gällande taxa för offentlig kontroll av nedgrävning av animaliska biprodukter med mera (KF 2010/§ 112). Upphävandet ska gälla från och med 2013-01-01 eftersom Karlsborgs kommun då ingår som medlem i kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS).

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige antog i beslut 2010-11-29, § 112 taxa för offentlig kontroll av nedgrävning av animaliska biprodukter med mera. Från och med 2013-01-01 kommer taxan att vara inaktuell eftersom Karlsborgs kommun då ingår som medlem i MÖS.

Protokollsutdrag till:

Kommunledningsförvaltningen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 82 Upphävande av taxa för uppdragsverksamhet inom miljö- och hälsoskyddsområdet**

Dnr B 2012-295

Beslut

Bygg- och miljönämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att upphäva gällande taxa för uppdragsverksamhet inom miljö- och hälsoskyddsområdet (KF 2010/§ 109). Upphävandet ska gälla från och med 2013-01-01 eftersom Karlsborgs kommun då ingår som medlem i kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS).

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige antog i beslut 2010-11-29, § 109 taxa för uppdragsverksamhet inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Från och med 2013-01-01 kommer taxan att vara inaktuell eftersom Karlsborgs kommun då ingår som medlem i MÖS.

Protokollsutdrag till:

Kommunledningsförvaltningen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 83 Remiss angående reviderad lönepolicy för Karlsborgs kommun**

Dnr B 2012-285

Beslut

Bygg- och miljönämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att anta föreliggande förslag till reviderad lönepolicy för Karlsborgs kommun.

Ärendebeskrivning

Remiss angående förslag till reviderad lönepolicy för Karlsborgs kommun har inkommit från kommunstyrelsens arbetsutskott. Svar på remissen ska vara inlämnat till kansliet senast 2012-10-31.

Bygg- och miljöförvaltningens bedömning

Bygg- och miljöförvaltningen har inget att erinra mot förslaget.

Bilagor

Lönepolicy i Karlsborgs kommun

Bilaga 58

Protokollsutdrag till:

Kommunledningsförvaltningen

Justerandes sign

 JSgr

Utdragsbestyrkande

Lönepolicy för Karlsborgs kommun

Dokumenttyp:	Policy
Diarienummer:	179.2012
Beslutande:	Kommunfullmäktige
Antagen:	2005-02-28
Senast reviderad:	AAAA-MM-DD
Giltighetstid:	Tillsvidare
Dokumentet gäller för:	Samtliga nämnder/förvaltningar i Karlsborgs kommun
Dokumentansvar:	Personalchef

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A. J. Sp'.

Innehållsförteckning

Inledning	3
Syfte	3
Mål	3
Lönestruktur	3
Kriterier för individuell lönesättning	5
Lönepåverkande kriterier för arbetstagare:	5
Lönepåverkande kriterier för chefer:	5
Ansvar och förutsättningar	6
Chefens ansvar	6
Förutsättningar som bör vara uppfyllda	7
Medarbetarens ansvar	7
Medarbetardialogen	7
Arbetsplatsträffar	7
Medarbetarsamtal	7
Lönesamtal	8
Dokumentuppföljning	8

AZ JS

Inledning

Karlsborgs kommun är en arbetsgivare där lönepolitiken ska vara gemensam för samtliga verksamheter. Lönepolitiken ska vara en central del i kommunens personalpolitik och lönekriterierna ska vara väl kända av alla medarbetarna. Lönepolicyn ska bidra till kontinuitet och samsyn i lönebildningsfrågorna.

Karlsborgs kommuns lönepolitik grundar sig på de lagar och centrala avtal som gäller mellan Sveriges Kommuner och Landsting och de centrala fackliga organisationerna.

Syfte

Syftet med lönepolicyn är att den ska vara ett stöd i organisationens arbete med löneprocessen. Lönepolicyn ska bidra till att skapa en gemensam arbetsgivarpolitik inom Karlsborgs kommun.

Mål

Målet är att Karlsborgs kommun har en gemensam lönepolicy som gäller över hela kommunen, vilket bl.a. innebär att anställda inom jämförbara yrken ska bedömas utifrån likvärdiga kriterier såväl vid nyanställning som vid lönerevision.

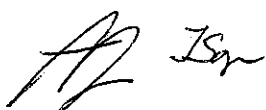
Lönestruktur

Karlsborgs kommun ska ha en lönestruktur som är omvärldsrelaterad och som tar hänsyn till arbetets svårighetsgrad, självständighet, jämställdhet, mångfald och arbetets krav i övrigt. Skillnader i lön ska enbart bero på skillnader i utbildning, arbetsuppgifter, prestation och uppnådda resultat.

Lönesättningen ska bidra till personlig utveckling genom att lönen är individuell och differentierad efter arbetets svårighetsgrad, självständigheten och arbetets krav i övrigt.

Det ska finnas en lönespridning som stimulerar till utveckling. Arbetstagare som i samråd med sin chef kompetensutvecklar sig för mer ansvarsfulla arbetsuppgifter, ska ha en positiv löneutveckling.

Löner och övriga anställningsvillkor ska vara så attraktiva att ungdomar är beredda att välja inriktning på sin yrkeskarriär för att arbeta inom kommunens verksamheter.

Lönesättningen ska vara sådan att kommunen kan jämföras med arbetsmarknaden och i konkurrens med andra kommunala arbetsgivare d v s. rekrytera och behålla kompetenta medarbetare

Ändring av lön vid andra tillfällen, utöver de avtalsenliga löneöversynerna, sker endast om synnerliga skäl finns. Individuella lönetillägg ska utbetalas restriktivt. Ett lönetillägg ska vara tidsbegränsat och ska följas upp i samband med det årliga medarbetarsamtalet. En skriftlig överenskommelse ska skrivas där både arbetsgivare och arbetstagare undertecknar. I överenskommelsen ska framgå syfte med tillägget, tilläggets storlek i kronor samt giltighetstid, dvs. från och med samt till och med tillägget gäller. Berörd arbetstagarorganisation ska informeras om överenskommelsen angående det individuella lönetillägget.

Den som beslutar om anställningsärenden beslutar också om lön och lönejusteringar under lönebildningsperioden.

Lönekriterierna ska vara gemensamt bearbetade och kända för varje medarbetare

Personalfunktionen har en viktig roll när det gäller att ge förtroendevalda verktygen för att styra och prioritera löneutvecklingen.

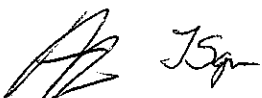
Cheferna ska erhålla de verktyg och underlag de behöver för att sätta lön i överensstämmelse med lönepolitiken.

Exempel på verktyg och underlag för fastställande av lönepolitiska prioriteringar:

- Statistik över olika yrkesgruppers löneläge inom kommunen och i jämförelse med närliggande kommuner
- Lönespridning, löneutveckling, analys lönerelationer
- Omvärldsrelaterad lönestatistik
- Åldersstruktur och kommande pensionsavgångar

Viktiga frågeställningar att ta hänsyn till vid de lönepolitiska prioriteringarna:

- Vilka yrkesgrupper behöver kommunen rekrytera inom närmsta framtiden och på längre sikt?
- Vilka kompetenser och beteenden ska prioriteras?

Kriterier för individuell lönesättning

Karlsborgs kommun utgår i löneöversynen från tre grundläggande kriterier. Kriterierna är tillämpliga för samtliga medarbetare i Karlsborgs kommun.

Lönepåverkande kriterier för arbetstagare:

Arbetsresultat

- Visar yrkesskicklighet
- Arbetar effektivt och rationellt
- Ansvarstagande i arbetet

Samarbete och service

- Arbetar för en fungerande grupp och arbetsplats
- Har ett professionellt bemötande

Utvecklingsförmåga

- Tar ansvar för egen utveckling
- Arbetar för utveckling av verksamheten

Lönepåverkande kriterier för chefer:

Resultat

- Planer, mål och strategier – styrning
- Måluppfyllelse
- Resursanvändande

Förhållningssätt

- Förhållningssätt till medarbetare
- Förhållningssätt till arbetsgivarrollen
- Samverkan internt och externt

Utvecklingsförmåga

- Tar ansvar för egen utveckling
- Arbetar för utveckling av verksamheten

Varje verksamhet kompletterar och anpassar grundkriterierna med egna mer verksamhetsspecifika kriterier.

Ansvar och förutsättningar

Individuell lönesättning förutsätter att bedömningar görs av varje medarbetares resultat. I Karlsborgs kommun är närmaste chef den som har bäst förutsättningar att göra dessa bedömningar. I chefens uppdrag ingår att fatta beslut om ny lön utifrån arbetstagarens resultat.

Personalchefen ansvarar för att det finns erforderliga anvisningar för lönesättning, lönerevision, tidplan mm.

Chefens ansvar

- Chefen ska väl känna till centrala löneavtal, kommunens lönepolicy och lönepolitik
- Chefen ska se till att lönesättning sker i linje med gällande löneavtal och den kommunövergripande lönepolicyn
- Chefen ska känna till verksamhetens övergripande mål och förankra dessa med sina medarbetare
- Chefen ska diskutera med medarbetarna om vad lönekriterierna innebär på arbetsplatsen
- Chefen ska genomföra medarbetar- och lönesamtal
- Chefen ska genomföra och följa upp individuella utvecklingsplaner med respektive medarbetare
- Chefen ska överlämna besked om preliminär ny lön enligt samtalsmodellen chef - medarbetare
- Chefen ska tydliggöra för respektive medarbetare varför lönen ser ut som den gör och vad den enskilde arbetstagaren kan göra för att höja lönen

Förutsättningar som bör vara uppfyllda

- En tydlighet i verksamhetens övergripande mål
- Att chefer regelbundet involveras i lönepolitiska ställningstaganden
- Att chefer får information om gällande prioriteringar, löneutrymmen osv.
- Att chefer erbjuds utbildning som behövs för att leva upp till intentionerna i lönepolicyn. T.ex. utbildning inom samtalsträning, lönesamtalets innehåll och uppbyggnad, gällande lönekriterier mm.

Medarbetarens ansvar

Medarbetaren har ett ansvar att ta del av lönepolicyn och gällande lönekriterier samt ta del av och tillämpa målen för verksamheten.

Medarbetardialogen

Medarbetardialogen inom Karlsborgs kommuns verksamheter har tre delar; arbetsplatsträffar, medarbetarsamtal och lönesamtal.

Arbetsplatsträffar

Vid arbetsplatsträffar diskuteras bl.a. verksamhet, arbetsresultat, prestationer, metoder och mål. Arbetsplatsträffarna är ett viktigt forum för diskussion och förankring av lönepolicyn och den övergripande lönepolitiken i kommunen.

Medarbetarsamtal

Medarbetarsamtalet är ett planerat och strukturerat samtal mellan chef och medarbetare där man tillsammans går igenom mål, uppdrag och arbetssituation.

Vid medarbetarsamtalet utvärderas medarbetarens bidrag till verksamhetens resultat, delaktighet och ansvarstagande. Individuella utvecklingsplaner med konkreta mål och aktiviteter för att nå målen upprättas och följs upp vid medarbetarsamtalet.

I Karlsborgs kommun ska samtliga medarbetare erbjudas minst ett medarbetarsamtal per år.

Lönesamtal

Varje medarbetare ska en gång per år genomföra ett förberett lönesamtal med sin närmaste chef. Lönesamtalet förutsätter att lönekriterierna är kända då lönesamtalet har sin utgångspunkt i det gångna årets arbetsresultat utifrån gemensamt uppsatta mål enligt gällande lönekriterier. Det främsta syftet med lönesamtalet är att nå en samsyn om grunderna för lönesättningen och att skapa en gemensam förståelse. Lönen ska vara individuell och differentierad och bidra till goda resultat kopplat till prestation.

Löneförmedlande samtal

Den lönesättande chefen ska meddela preliminär ny lön i ett *löneförmedlande* samtal med respektive medarbetare. Samtalet ska äga rum innan lönespecifikationen med ny lön når medarbetaren. Chefen ska motivera den individuella lönen samt klargöra på vilket sätt medarbetaren kan påverka sin löneutveckling i framtiden.

Dokumentuppföljning

Uppföljning av lönepolicyn sker en gång varje mandatperiod.

 JSgr

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 84 Remiss angående motion om policy för social ekonomi i
Karlsborgs kommun**

Dnr B 2012-286

Beslut

Bygg- och miljönämnden föreslår att det tas fram en policy för social ekonomi i Karlsborgs kommun.

Ärendebeskrivning

Remiss angående motion om policy för social ekonomi i Karlsborgs kommun har inkommit från kommunstyrelsens arbetsutskott. Svar ska vara inlämnat till kansliet senast 2012-10-31.

Bygg- och miljöförvaltningens bedömning

Bygg- och miljöförvaltningen har inget att invända mot att det tas fram en policy.

Bilagor

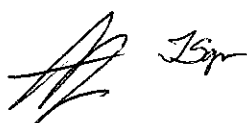
Motion – Policy för social ekonomi i Karlsborgs kommun

Bilaga 59

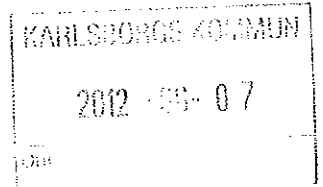
Protokollsutdrag till:

Kommunledningsförvaltningen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kristdemokraterna

Sid.1 (3)

Motion

Policy för social ekonomi i Karlsborgs kommun

Bakgrund

Begreppet social ekonomi har historisk anknytning i samband med den samhällsomvandling som ägde rum under industrialismens tidsepok. Inflyttning till städer och brist på sociala nätverk skapade behov av sammanslutningar. Lösningar av vardagliga sociala problem som staten och kommun inte kunde lösa som, t.ex. arbetslöshet och livsmedelsförsörjning skapades i föreningar, kooperativ och folkrörelser. Begreppet social ekonomi fick förnyade aktualitet på 1980 talet och 1989 blev social ekonomi ett officiellt insatsområde inom ramen för EU:s utvecklingspolitik för att beskriva medlemsstyrda föreningar och företag

En arbetsgrupp inom Inrikesdepartementet definierade begrepp 1998 enligt följande:
 " Med social ekonomi avses organiserade verksamheter som primärt samhälleliga ändamål, bygger på demokratiska värderingar och är organiserade fristående från den offentliga sektorn. Dess sociala och ekonomiska verksamheter bedrivs huvudsakligen i föreningar, kooperativ, stiftelser och liknande sammanslutningar. Verksamheter inom den sociala ekonomin har allmännytta eller medlemsnytta, inte vinstintresse, som främsta drivkraft".

Forskningsresultat visar på fördelar med social ekonomi.

- * Fördjupar demokratin i samhället.
- * Skapar socialt kapital.
- * Uppmuntrar initiativförmåga och entreprenörskap.
- * Bidrar till sysselsättning, även för marginaliserade grupper.
- * Stimulerar företagsamhet

Sektorn med social ekonomi bidrar idag till tillväxt och arbete och kommer att få ökad betydelse i framtiden, både i Sverige och Europa. I Sverige har föreningar, folkrörelser, frivilliga organisationer, lokala projekt och utvecklingsgrupper haft en stor lokal och regional betydelse. (Se program för social ekonomi i Västra Götalandsregionen, åtgärder och prioriteringar). Ett föreningsliv skapar sammanhållning, identitet och medverkar till kreativitet, som i många fall övergår till entreprenörskap. Människors initiativkraft och engagemang är mycket viktiga för en positiv utveckling av en kommun, näringsliv och arbete. Aktivitet och social gemenskap bidrar i allra högsta grad till en god folkhälsa. Medborgarnas rätt att ta initiativ till och genomföra gemensamma projekt leder ofta till sociala och ekonomiska framsteg. Genom att själva bygga upp, förvalta, starta projekt, och företag inom den sociala ekonomin får utsatta grupper möjlighet att påverka sin situation och därmed återinträda i samhällsgemenskapen med sina unika erfarenheter och kunskaper.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. Sjögren' or similar.

Utifrån den allmänna definitionen av sociala företag (NUTEK) går det att urskilja några typer av sociala företag.

- Sociala företag med betoning på arbetet, med en marknadsmässig affärsverksamhet och inriktning på anställning med lön till arbetarna.
- Sociala kooperativ med betoning på rehabilitering, till arbete på annan arbetsplats.
- Sociala företag med betoning på social gemenskap och sysselsättning.

Av NUTEK:s programförslag framgår att socioekonomiska bokslut påvisar att sociala företag är mycket samhällsekonomisk lönsamt

Motionsförslag till policy för social ekonomi i Karlsborgs kommun

Kristdemokraterna föreslår att kommunfullmäktige antar en policy för social ekonomi i Karlsborgs kommun.

Denna policy utgår från grundsynen att vårt samhälle ekonomisk organiseras i tre sektorer: det privata näringslivet, den offentliga sektorn och den sociala ekonomin. Den sociala ekonomin utför i många europeiska länder det som i Sverige omfattas av den offentliga sektorn. En ökad samverkan mellan kommunen och den lokala sociala ekonomin skulle därför medföra att fristående verksamheter, som utgår från gemensamma behov, skapar mänskliga och ekonomiska mervärden för individ och samhälle. Det sker genom att komplettera offentlig verksamhet med att erbjuda medborgarna ett större utbud och ökad valfrihet genom alternativa tjänster. Det är viktigt att kommunen har en stödjande och stimulerande roll till den sociala ekonomins aktörer eftersom dessa själva måste vara drivkraften i utvecklingen av dess verksamhet.

Det mest angelägna syftet med att stödja den sociala ekonomin handlar om att för kommunens del öka möjligheterna till integration i näringslivet för de arbetssökande som under lång tid saknat förankring på arbetsmarknaden. Grundtanken är att göra det möjligt för alla människor att bidra till sin egen och samhällets utveckling, bli delaktiga genom att skapa goda levnadsvillkor för sig själva, anpassade efter människors förmåga och behov.

Utgångspunkter för den sociala ekonomin

- Verksamheterna ska bygga på demokratiska organisationsformer, jämlikhet och jämställdhet, mångfald, generera samhällsnytta samt bidra till en hållbar, ekonomisk och miljömässig utveckling
- Verksamheterna ska bereda personer med begränsad konkurrensförmåga på den reguljära arbetsmarknaden möjligheter till arbete
- Kommunen ska beakta ett genusperspektiv t.ex. att i förekommande fall kräva och stimulera till att verksamheterna riktar sig till både män och kvinnor.

Riktlinjer

Vi föreslår följande riktlinjer som målsättning för ett beslut om en policy för social ekonomi i Karlsborgs kommun.

1. Att förankra policydokumentet och sprida kunskap om detta i berörda verksamheter.
2. Att ta fram en arbetsgrupp/samverkansforum som arbetar efter en handlingsplan där kartläggning av befintliga verksamheter inom området görs samt kartlägga de verksamhetsområden där den sociala ekonomins verksamheter i framtiden kan komplettera, utgöra alternativ till ordinarie arbetsmarknad. Man ska även ha fokus på framtagande av nya sociala kooperativ.

3. Att Karlsborgs kommun uppmuntrar den sociala ekonomin att starta ny verksamhet där människor kan arbeta i sin egen takt med större möjlighet till inflytande över sin vardag och mer egen makt.
4. Att kommunala förvaltningar och bolag ser en samverkan med aktörer inom den sociala ekonomin, som självklar och berikande för den egna verksamheten.
5. Att kartlägga vad som idag görs inom ramen för den lokala sociala ekonomin för att i framtiden kunna komplettera, utgöra alternativ och ersätta offentlig verksamhet
6. Att etablera lämpliga samverkansformer mellan kommunen och den sociala ekonomins aktörer.

Sammanfattning

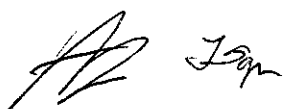
Kristdemokraterna vill med denna motion betona den sociala ekonomin betydelse för ett samhälle som tar hänsyn till och integrera människor i en social arbetsgemenskap som innebär psykisk och fysisk hälsa, arbete, utbildning och övning i att ta ansvar för sitt liv. Det innebär att den sociala ekonomin är en förutsättning för delaktighet i beslutsprocesser. Det skapar förståelse för människors villkor med mottot dela lika på lika villkor. Den sociala ekonomin bidrar till att inspirera till mål som var och en har bestämt, motverkar och förebygger att människor hamnar i utanförskap både när det gäller sociala sammanhang, mental hälsa, ekonomisk begränsning och arbetsmarknad. Den sociala ekonomin leder till mentorskap där människor med långt arbetsliv, yrkes- och livskunskap, blir en resurs för handledning och rådgivning till den enskilde i det dagliga arbetslivet. Den sociala ekonomin visar på resurser hos var och en så att samverkan mellan Arbetsförmedling, Försäkringskassan, företag och kommunen leder till en arbetslivsinriktad utveckling och anställning på den reguljära arbetsmarknaden utifrån varje människas förutsättning och villkor. Detta förändrar attityder och motverkar utanförskap och marginalisering

Karlsborg den 7 juni 2012

Björn Rubenson

Ordförande i Kristdemokraterna lokal avdelning i Karlsborg

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 85 Förslag till nya lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö**

Dnr M 2012-328

Beslut

Bygg- och miljönämnden föreslår kommunfullmäktige att anta föreliggande förslag till lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö.

Föreskrifterna ska gälla från och med 1 januari 2013. Kommunfullmäktiges tidigare beslut om liknande föreskrifter, KF § 38 2000-05-24, upphör då att gälla.

Karlsborgs kommun anslår och annonserar om de nya föreskrifterna när beslut fattats samt underrättar länsstyrelsen om föreskrifterna när beslutet vunnit laga kraft.

Ärendebeskrivning

Inom MÖS medlemskommuner har de lokala föreskrifterna för att skydda människors hälsa och miljö samordnats. Nu gällande lokala föreskrifter för Karlsborgs kommun för att skydda människors hälsa och miljö fastställdes av kommunfullmäktige 2000-05-24. Beslut om nya föreskrifter för Karlsborgs kommun behövs inför kommunens inträde i MÖS. Föreskrifterna ska gälla från och med 1 januari 2013.

Föreskrifterna ska anslås och det ska annonseras om införandet i ortstidningen. Efter det att beslutet har vunnit laga kraft ska länsstyrelsen underrättas om införandet av föreskrifterna.

Bygg- och miljöförvaltningens bedömning

De lokala föreskrifterna för att skydda människors hälsa och miljö bör vara desamma för Karlsborgs kommun som för övriga medlemskommuner i kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg.

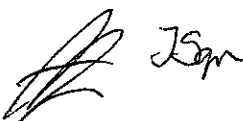
Bilagor

Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö Bilaga 60

Protokollsutdrag till:

Kommunledningsförvaltningen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö

Inledande bestämmelser

1 §

Utöver bestämmelserna i miljöbalken (1998:808) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd gäller följande lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.

Djurhållning

2 §

Det krävs tillstånd att hålla

1. nötkreatur, häst, get, får eller svin,
2. pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur,
3. orm,

inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser.

Tomgångskörning

3 §

Inom detaljplanelagt område eller inom annat tätbebyggt område får en förbränningsmotor i stillastående motordrivet fordon hållas igång utomhus i högst en minut.

Detta gäller inte:

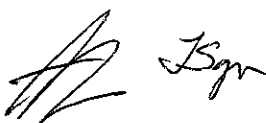
1. om trafikförhållanden föranlett fordonet att stanna, t.ex. i trafikkö,
2. om motorn hålls igång för att – i den mån det behövs för fordonets ändamålsenliga brukande – driva annan anordning (på fordonet) än sådan som avser uppvärmning.

Spridning av gödsel

4 §

Den som avser att sprida naturlig gödsel, slam eller annan orenlighet inom detaljplanelagt område eller inom annat tätbebyggt område eller inom 100 meter från nämnda områden ska anmäla detta innan spridning sker.

Anmälan fordras inte för spridning på villatomt och om nedmyllning sker i omedelbar anslutning till spridningen. Anmälan fordras heller inte om spridningen av orenligheten regleras i tillstånd enligt miljöbalken.

Ansökan och anmälan

5 §

Prövning av ansökan om tillstånd eller undantag samt handläggning av anmälan enligt dessa föreskrifter sker av den kommunala nämnd som svarar för tillsyn enligt miljöbalken.

Ansökan, undantag och anmälan ska vara skriftlig och innehålla de uppgifter som behövs för ärendet samt de ritningar och tekniska beskrivningar som behövs för att bedöma de anordningar, lokaler eller anläggningar som avses i ansökan eller anmälan.

Tillstånd eller anmälan fördras inte om tillstånds- eller anmälningsplikt föreligger enligt miljöbalken med tillhörande föreskrifter.

Tillstånd enligt dessa bestämmelser får förenas med särskilda villkor.

Straffbestämmelser

6 §

I 29 kap. miljöbalken finns bestämmelser om straff om man bryter mot dessa föreskrifter.

Undantag

7 §

Undantag kan medges från dessa föreskrifter, efter ansökan, om det är uppenbart att risk för olägenheter från miljö- och hälsoskyddssynpunkt inte föreligger.

Beslut om undantag enligt dessa bestämmelser får förenas med särskilda villkor.

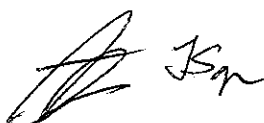
Avgifter

8 §

Särskild avgift kan tas ut för ansökan om tillstånd eller undantag samt handläggning av anmälan. Allt enligt taxa som kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg beslutat om.

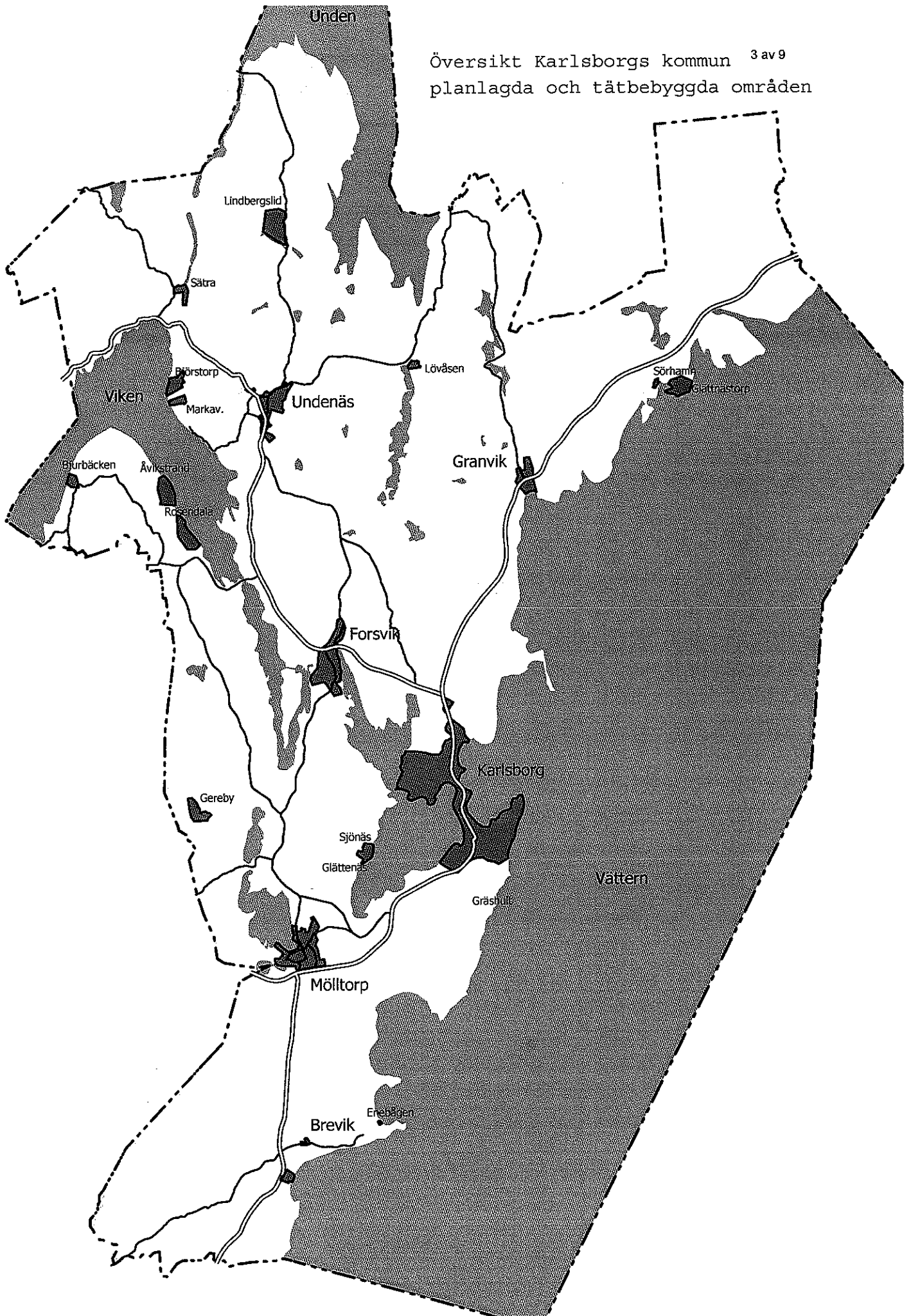

Föreskrifterna träder i kraft 1 januari 2013.

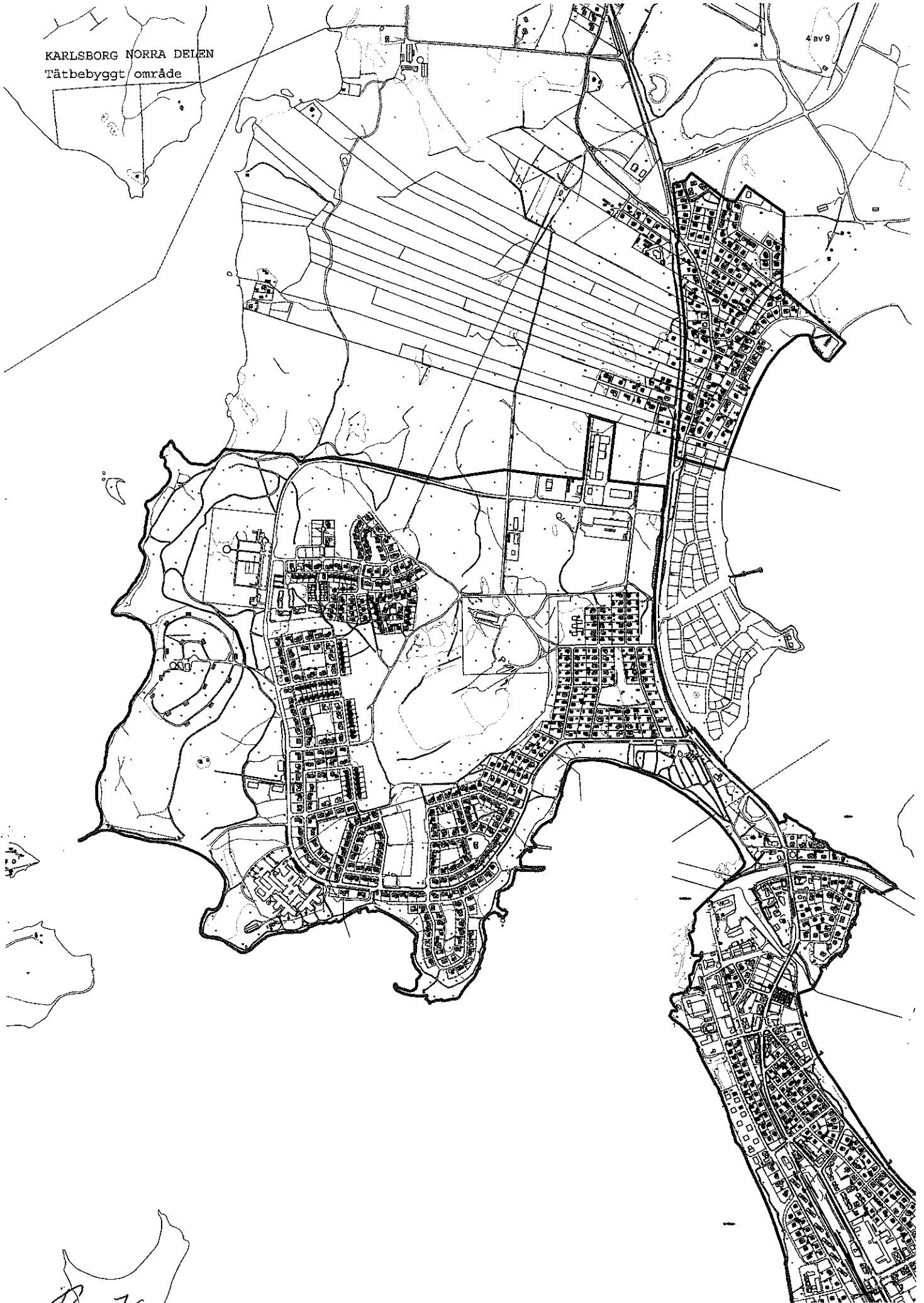
Översikt Karlsborgs kommun 3 av 9
planlagda och tätbebyggda områden

Handwritten signature or initials

KARLSBORG NORRA DELEN
Tätbebyggt område

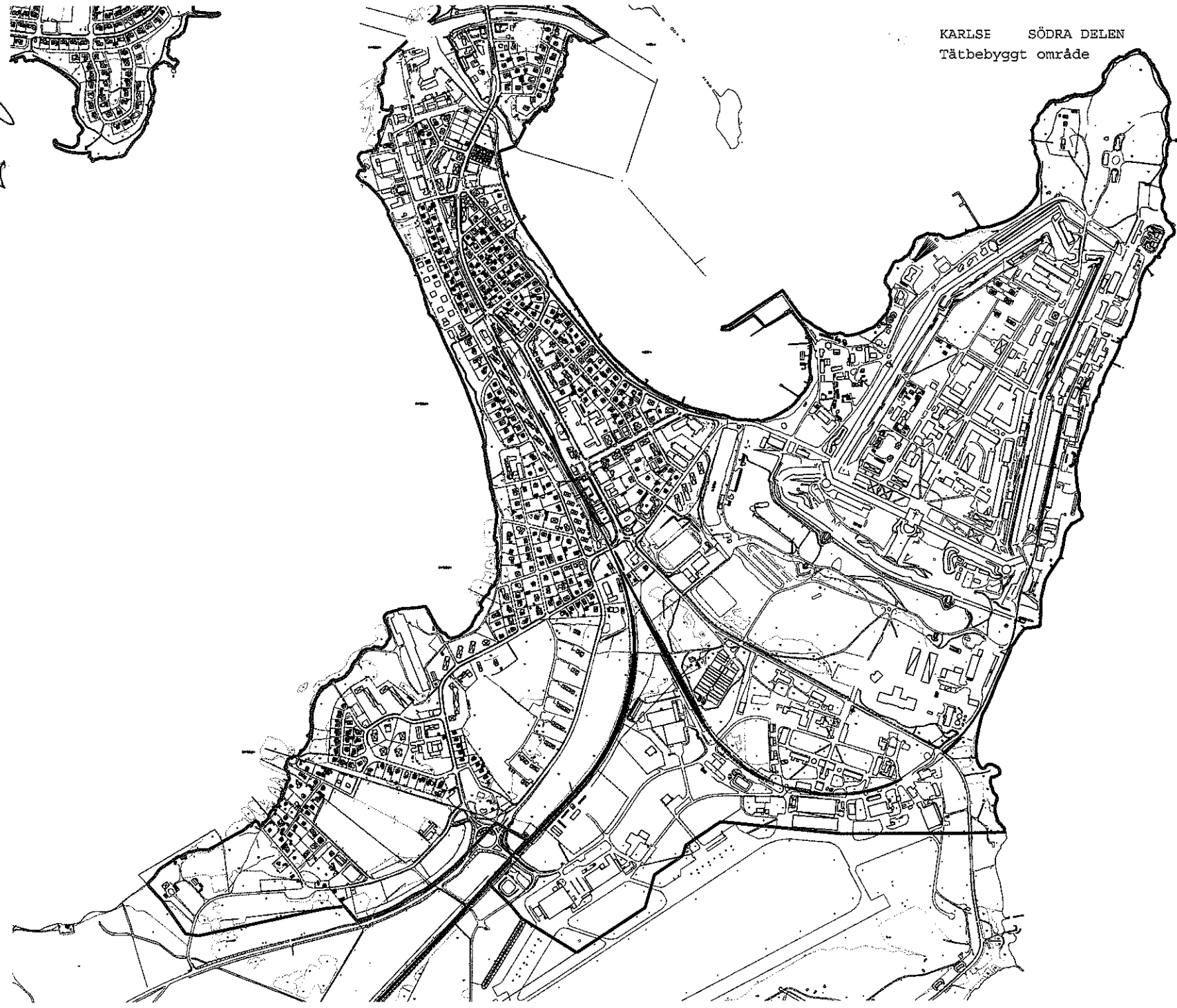
4 av 9

R JSm

KARLSE SÖDRA DELEN
Tätbebyggt område

Handwritten signature or initials

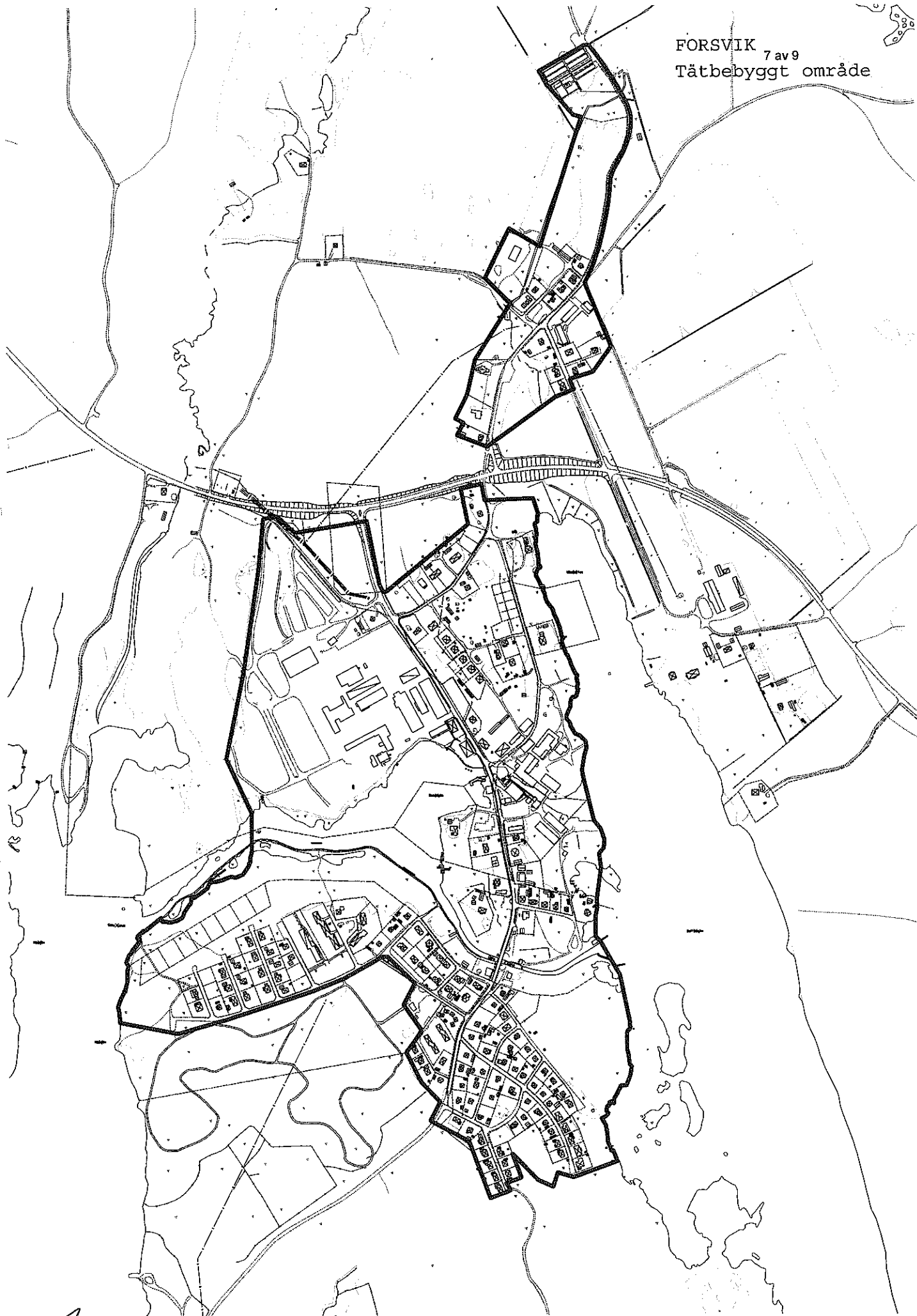

MÖLLTORP
Tätbebyggt område

AS JSgr

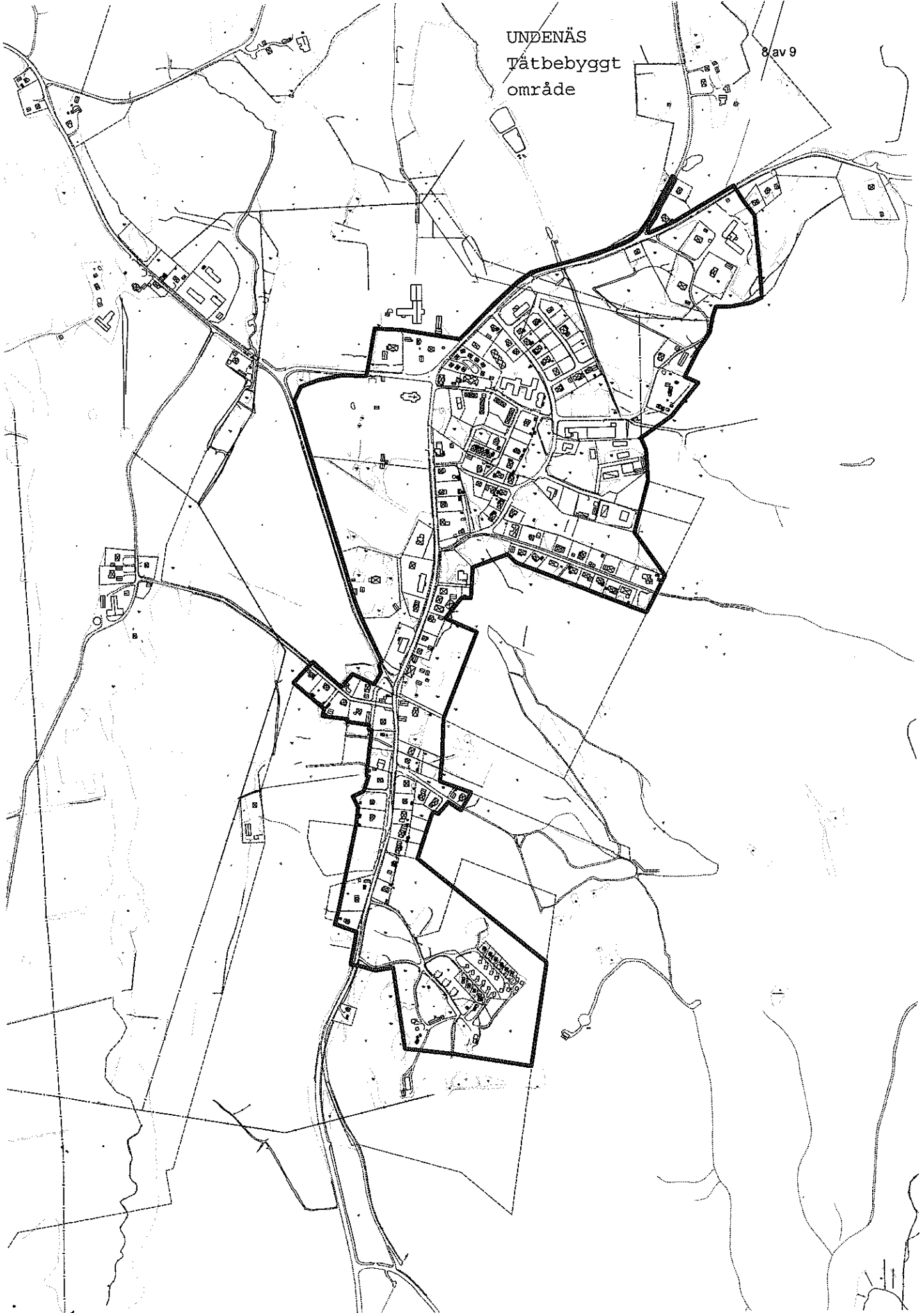
FORSVIK 7 av 9
Tätbebyggt område

Handwritten signature or initials, possibly 'A. J. S.' or similar.

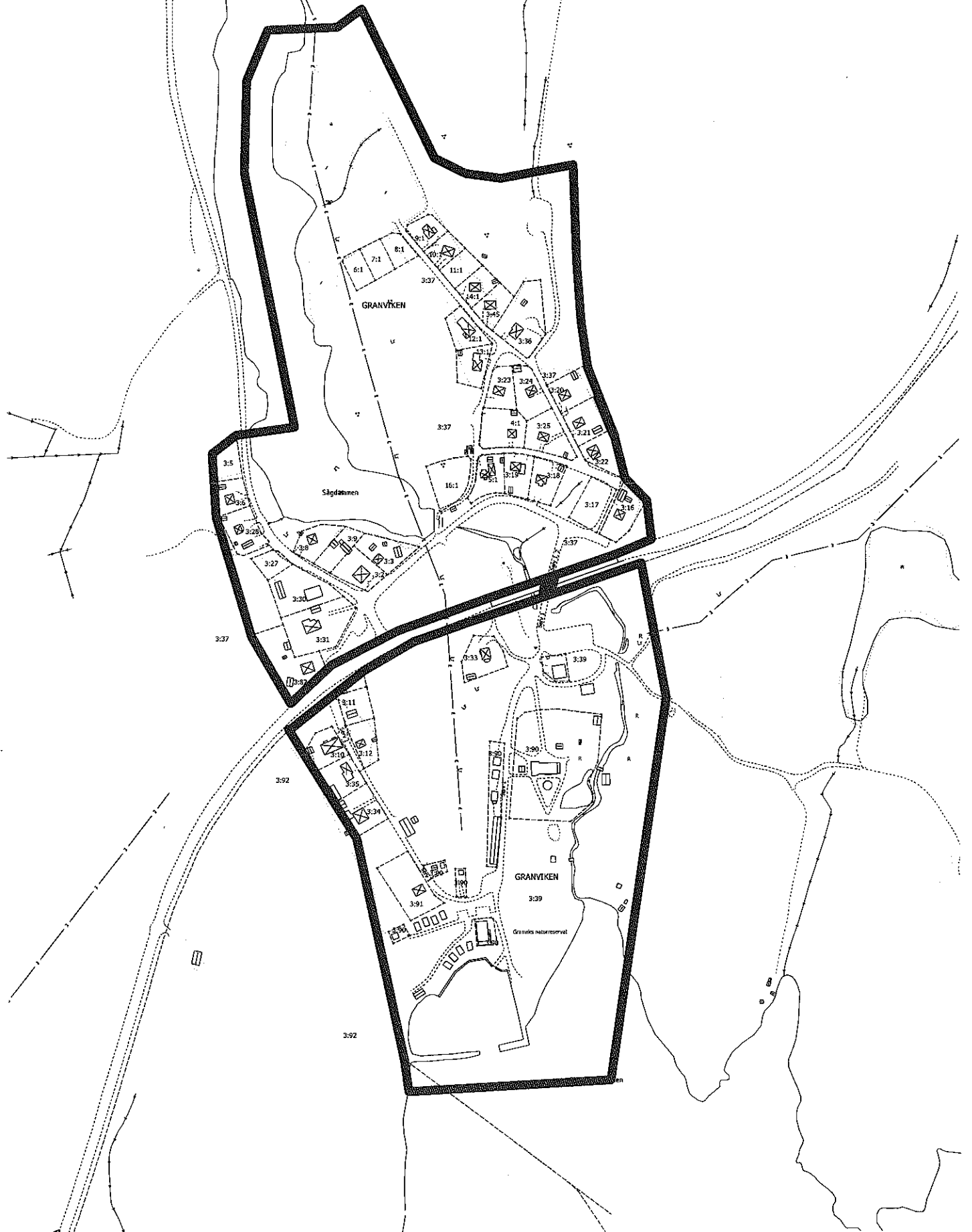
UNDENÄS
Tätbebyggt
område

8 av 9

A. J. B.

GRANVIK
Tätbebyggt område

Handwritten signature or initials, possibly 'Jsq'.

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 86 Yttrande över förslag till bildande av naturreservatet Stora Fjället i Karlsborgs kommun**

Dnr M 2012-319

Beslut

Bygg- och miljönämnden beslutar att yttra sig i enlighet med bygg- och miljöförvaltningens bedömning.

Ärendebeskrivning

Remiss inkom från Länsstyrelsen i Västra Götalands län angående förslag till bildande av naturreservatet Stora Fjället i Karlsborgs kommun. Yttrande ska vara Länsstyrelsen tillhanda senast den 19 oktober 2012.

Bygg- och miljöförvaltningens bedömning

Bygg- och miljöförvaltningen har tagit del av Länsstyrelsens förslag avseende bildandet av naturreservatet Stora Fjället inklusive skötselplan för nämnda område. Bygg- och miljöförvaltningen har inget att erinra mot förslaget inklusive skötselplan under förutsättning att kalkning av sjöarna Slättsjön och Stora Ormahålan fortsätter så länge behov bedöms föreligga.

Slättsjön och Stora Ormahålan kalkas för närvarande årligen. Karlsborgs kommun är huvudman för kalkningsverksamheten. Kalkningsintervall och kalkmängder sker enligt plan som fastställts i samråd med Länsstyrelsens vattenvårdsenhet i Vänersborg.

Bilagor

Naturreservatet Stora Fjället

Bilaga 61

Protokollsutdrag till:

Länsstyrelsen

För kännedom till:

Kommunledningsförvaltningen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Örjan Nilsson
Naturvårdsenheten

010-224 51 67

076-129 80 10

orjan.nilsson@lansstyrelsen.se

Förslag till beslut om bildande av naturreservatet Stora Fjället i Karlsborgs kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutslista
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Sakägarförteckning

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreseptet Stora Fjället
NVR ID	2031229
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Karlsborg
Ungefärlig mittpunkt	N 650013, E 472155 SWEREF99
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Areal (ha):	206,9
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Naturgeografisk region:	Tiveden – Tylöskogen - Kålmården
Objektskategori:	Barrnaturskog nedan gränsen för fjällnära område
IUCN-kategori:	Strikt naturresept

Handwritten signature, possibly "JSq".

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Stora Fjället.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m..

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla naturvärden knutna till gamla hällmarkstallskogar.
- bevara och utveckla värden knutna till övriga åldriga barrskogar.
- bevara lämpliga livsmiljöer och spelplatser för tjäder.
- friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela naturreservatet, och besökaren ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Syftet ska tryggas genom att:

- barrskogen lämnas huvudsakligen till fri utveckling, men naturvårdsbränning kan bli aktuell.
- stigar märkeras tydligt.
- viss röjning av inträngande gran kan ske för att bevara tjäderspelplatser.
- enstaka träd som hotar skada lämningar som husgrunder och stenmurar tas bort.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Avverka träd, röja, gallra, plantera eller utföra andra skogsbruksåtgärder.
2. Ta bort eller upparbeta liggande eller stående döda träd eller vindfällen.
3. Jaga tjäder, orre eller järpe.
4. Dika, skyddsrika, kulvertera dike, rensa dike, dämna, muddra eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets hydrologiska förhållanden.
5. Borra, gräva, schakta, utfylla, tippa eller spränga.
6. Röja siktgator.
7. Bedriva täkt av något slag, ej heller husbehovstäkt eller täkt av torv för husbehov.

AZ JS

8. Anlägga luft- eller markledning.
9. Anordna upplag.
10. Använda växtnäringsämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
11. Inplantera främmande växt- eller djurart.
12. Uppföra byggnad eller därmed jämförbar anläggning.
13. Uppföra mast, torn, vindkraftverk, antenn eller liknande anläggningar.
14. Anlägga, bygga eller förändra väg, skogsbilväg, ridväg, stig eller parkeringsplats, grillplatser, vindskydd eller liknande.
15. Anlägga bro eller brygga.
16. Sätta upp stängsel eller annan hägnad.

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

17. Uppföra älg torn, gömsle eller liknande konstruktion för jakt.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.
- Vid reparation och underhåll av befintliga vägar.
- Träd och grenar som blockerar eller utgör en säkerhetsrisk för vägar, byggnader, tomter eller liknande får avlägsnas utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 7 kap.6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång samt 3 § förordningen om områdesskydd gällande förvaltning av reservatet

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt förpliktas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Märka ut naturreservatet i terrängen.
2. Anlägga parkeringsplatser och vandringsleder samt sätta upp informationstavlor och/eller andra anordningar typ eldstäder, toaletter etc.
3. Genomföra naturvårdsbränning
4. Uppföljning av kvalitetsmål enligt fastställd skötselplan.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Skada döda liggande eller stående träd eller vindfällen eller bryta torra grenar eller kvistar.
2. Störa djurlivet t.ex. genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbon, lya eller gryt,

AS JSm

3. Fånga eller samla in vedlevande insekter, ryggradslösa djur, kärlväxter, mossor, lavar eller svamp, med undantag av bär och matsvamp för eget bruk.
4. Framföra motordrivet fordon annat än på befintliga vägar.
5. Sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift.
6. Anordna tävlingar och lägerverksamhet för fler än 100 personer.

Föreskrift C.4 gäller ej jakträttsinnehavare vid uttransport av fällt vilt.

Föreskrift C.4 gäller inte för markägaren till fastigheten Granvik 3:37 som, i samband med skogsbruksåtgärder, har rätta att nyttja den befintliga drivningsvägen genom del av naturreservatet från området öster om Andsjön/Lilla Tingsjön till skogsbilvägen öster om naturreservatet (se beslutskarta).

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.
- När Länsstyrelsen, eller den Länsstyrelsen utser, genomför naturinventeringar vilka även kan innebära insamling av arter i vetenskapligt syfte.

Beskrivning av naturreservatet

Natur- och kulturhistoriska värden

Stora Fjället ligger i utkanten av Tivedenområdet i Karlsborgs kommun. Naturreservatet är beläget ca 8 km norr om Karlsborg och ca. 1,5 km väster om Vättern. Topografin är starkt kuperad med högsta punkt på själva Stora Fjällets topp ca 215 m.ö.h. Fyra mindre sjöar finns i området.

Stora Fjället består mestadels av gammal barrskog, huvudsakligen hällmarkstallskog. Området är ett viktigt kärnområde för tjäder. De gamla fina tallskogarna på hällmarker hyser stora naturvärden med gamla grova tallar och solbelyst död ved som är viktiga insektsmiljöer. Eftersom skogen på sina ställen har nått en ansevärd ålder, och därmed har god förekomst av död ved, ibland även i grova dimensioner, har en fin mossflora utvecklats. Hotade och rödlistade arter som vedtrappmossa, *Anastrophyllum hellerianum*, blåsäcksmossa, *Calypogeia azurea*, samt stubbtråds-mossa, *Cephalozia catenulata*, växer i området.

Häradskartan från slutet av 1800-talet visar att så gott som all mark var täckt av barrskog inom naturreservatets gränser. Undantaget var de fyra gamla, nu rivna, torpen som hade små öppna odlingslotter. Men dessa torpställen är nu igenväxta med skog.

År 2008 brandhärjades dels ett ca 7 ha stort område med hällmarkstallskog i naturreservatets centrala del, dels ett område på några hundra kvadratmeter i västra delen av naturreservatet. Brand är en viktig störningsfaktor i land-

JS

skapet. Vid branden dödades eller skadades många träd. Brandfälten utgör nu en viktig insekts- och fågelmiljö.

Friluftsliv

Området är även uppskattat av det rörliga friluftslivet och det finns flera fina stigar och vandringsleder genom området.

Bebyggelse och anläggningar

I området, i anslutning till sjön Stora Ormahålen, finns en linbana, en grillplats samt öglor för klättring på en bergssida.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Planeringsbakgrund

Riksintressen m.m.

Reservatet ligger inom riksintresse för friluftslivet FR03 Göta kanal - Tiveden.

Kommunal översiktsplan

Beslutet överensstämmer med intentionerna i översiktsplanen för Karlsborgs kommun.

Befintligt områdesskydd

Området omfattas inte av något befintligt områdesskydd.

Ärendets handläggning

Den södra delen av området utpekades som lämpligt för formellt skydd i samband med regeringens uppdrag till Naturvårdsverket 2002-06-13 att genomföra en naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark (M2002/2121/Na). Därefter har viss gränsjustering gjorts efter förankring med Sveaskog AB. Naturvårdsverket har köpt berörd del av området från Sveaskog AB. Fastighetsbildning pågår för den mark som tidigare ägdes av Sveaskog AB.

I samband med inventeringsarbete och kontakter med Sveaskog under 2008 framkom att skogsområdet med höga naturvärden även omfattar flera av de privatägda fastigheter som ligger norr om Sveaskogs f.d. mark. I området Yttersjön-Kroksjön-Slättsjön. Berörda fastighetsägare kontaktades därför av Länsstyrelsen för samråd om lämpliga avgränsningar m.m. Förslaget till naturreservat har efter genomförda samråd med privata markägare utökats med ca. 55 ha.

Länsstyrelsen har även haft en diskussion med Karlsborgs Turism AB som är huvudman för den linbana, grillplats samt öglor för klättring som finns vid Stora Ormahålen. Karlsborgs Turism AB har meddelat att man tillsvi-dare avser att behålla anläggningarna. Karlsborgs Turism AB hade ett ar-

AB JSq

rendeavtal med tidigare fastighetsägaren Sveaskog AB för anläggningarna. Ett nytt arrendeavtal måste därför tecknas med staten.

Länsstyrelsen för även en dialog med Karlsborgs kommun, Karlsborgs Turism AB och Granviks Byalag om vem/vilka som är och/eller i framtiden ska vara ansvarig för skötseln av de olika vandringsleder som delvis går genom naturreservatet. Det gäller främst "Granviksleden" samt "Torp- och Kulturmiljövandringen" norr om Kroksjön och Slättsjön.

Samtliga berörda mark- och sakägare har förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Karlsborgs kommun och Skogsstyrelsen.

Granviks Byalag, Naturskyddsföreningen i Karlsborg, Skaraborgs naturskyddsförening, Friluftsförbundet Karlsborg, LRF Skaraborg, Västergötlands ornitologiska förening, Billingens Klätterklubb och Leif Pettersson Tibro har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Hittills (2012-08-31) har överenskommelser om intrångsersättning, markbyte och/eller köp gjorts med 10 av totalt 12 privata fastigheter. En fastighet har förvärvats av Länsstyrelsens jordfond (staten). Förhandling om ersättning pågår beträffande de två återstående fastigheterna.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Naturreservatet har höga biologiska bevarandevärden främst genom att skogen är förhållandevis gammal med en stor andel grova träd och relativt gott om död ved. I områdets brantare bergspartier finns lodytor och blockterräng, ofta med död ved. När skogsbruket upphör i de delar som fortfarande är påverkade av skogsbruk kommer områdets naturskogs kvaliteter att förstärkas. Brandfälten har bidragit till att höja områdets naturvärden. Området är även ett viktigt kärnområde för tjäder.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag samt Ett rikt växt- och djurliv.

Intrasseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående mark- och vattenanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet

med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB (föreskrift C.1-C.6) innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Upplýsningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Gagnvirke

Alla virkessortiment inkl. grenar och toppar (GROT) som tas ut ur området med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller staten.

Insektsangrepp

Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen kommer efter naturreservatsbildningen att vara statens ansvar.

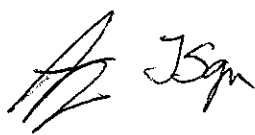
Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskydds-förordningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Länsstyrelsen i Västra Götalands län.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.

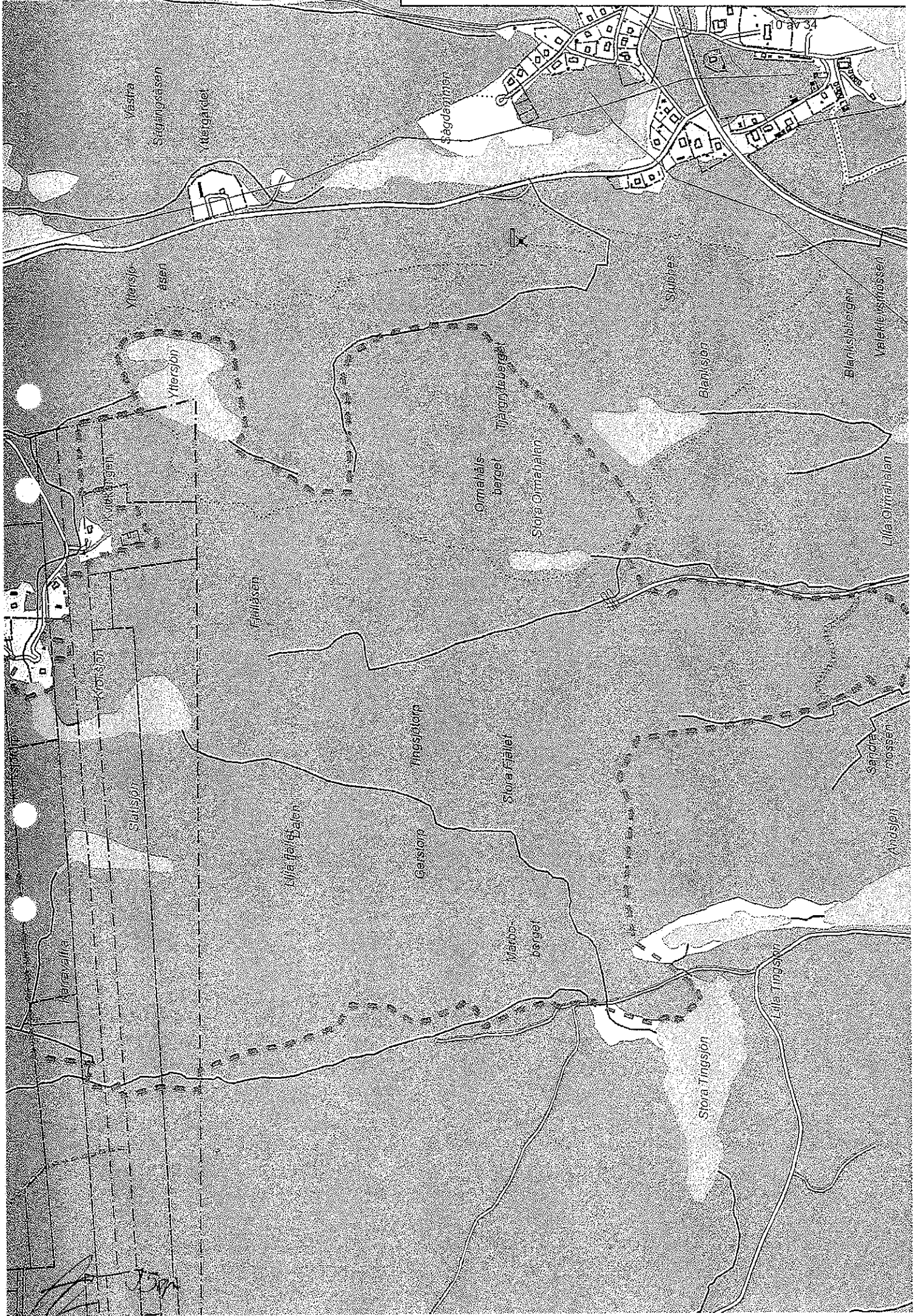

- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.
- Granviksleden resp. Torp- och kulturvandringen underhålls av den/de som är huvudman för resp. led

Förslag

 Bgr

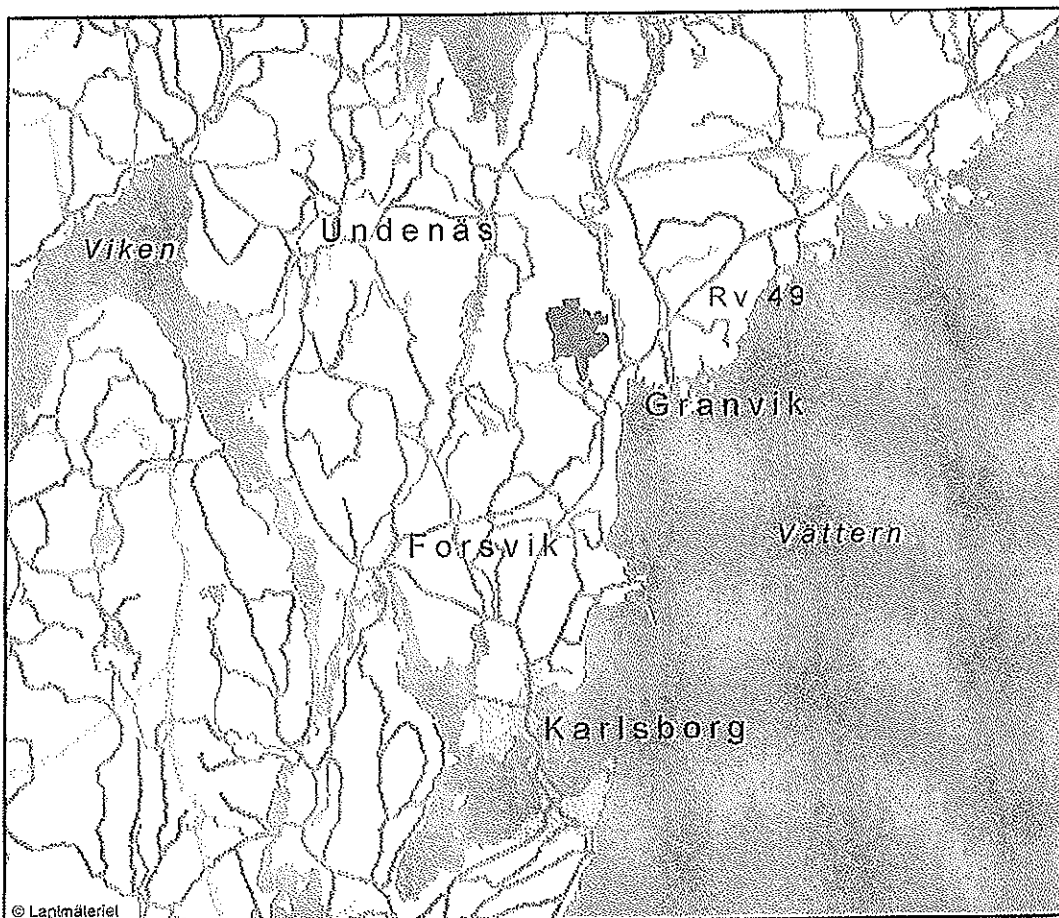
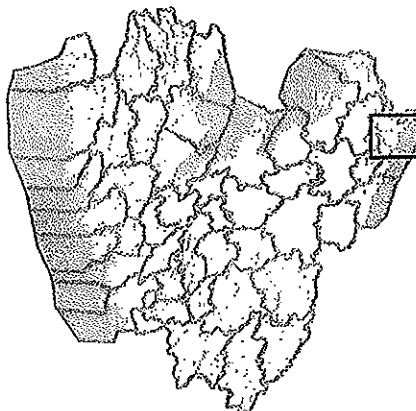

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

ÖVERSIKTSKARTA

Naturresevatet Stora Fjället Karlsborgs kommun

0 1 2 3 Kilometer

Handwritten signature and date: 13/9

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

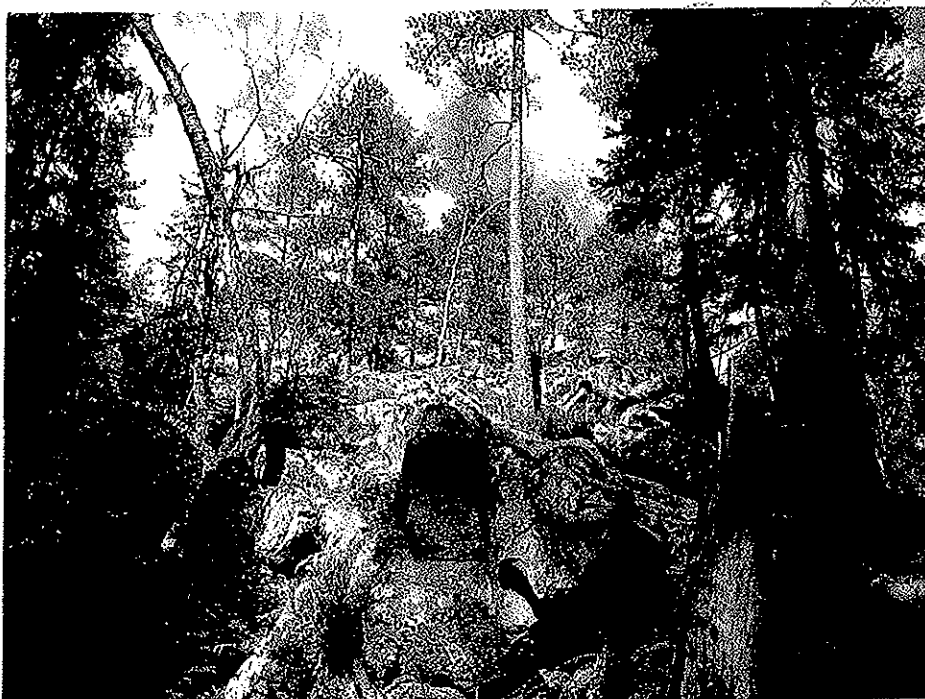
Örjan Nilsson
Naturvårdsenheten
010-224 51 67
076-129 80 10
orjan.nilsson@lansstyrelsen.se

Förslag till Skötselplan
2012-08-31

12 av 34
Diarienummer
511-14687-2007

Sida
1(18)

Skötselplan för naturreservatet Stora Fjället i Karlsborgs kommun

Stora Fjället

Tallticka

Sjön Stora Ormahålan

Skogstrappmossa

Postadress:
542 85 MARIESTAD

Besöksadress:
Hamngatan 1

Telefon/Fax:
0501-60 50 00
(växel)
0501-60 54 40 (fax)

Webbadress:
www.lansstyrelsen.se/vastragotaland

E-post:
naturvard.vastragotaland@lansstyrelsen.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3
DEL A – BESKRIVNING	4
1. Syfte	4
2. Beskrivning av området	4
2.1 Uppgifter om naturreservatet	4
2.2 Allmän beskrivning av området	5
2.3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning	6
2.4 Områdets bevarandevärden	6
2.5 Övrig bebyggelse och anläggningar	9
DEL B – SKÖTSEL	10
3 Skötsel och bevarandemål	10
3.1 Utgångspunkter vid indelning av skötselområden och naturtyper	10
3.2 Utgångspunkter för bevarandemål	10
3.3 Skötselområden med mål och åtgärder	10
3.4 Forn- och kulturminnesvård	15
4 Friluftsliv	15
Bevarandemål:	16
Engångsåtgärder:	16
Underhållsåtgärder:	16
5 Gränsmarkering	16
6 Uppföljning	17
6.1 Uppföljning av skötselåtgärder	17
6.2 Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd	17
6.3 Revidering av skötselplanen	17
7 Sammanfattning av planerad förvaltning	17
8 Referenser	17

BILAGOR

- Bilaga 1 Skötselområdeskarta med delområden 1:10 000
- Bilaga 2 Naturtypskarta 1:10 000
- Bilaga 3 Natura 2000-habitatskarta 1:10 000
- Bilaga 4 Friluftslivskarta (stigar, skyltar, p-plats) 1:10 000

Inledning

Skötselplanen beskriver vad som ska göras i naturreservatet, när och hur ofta det ska göras. Den fastställer också vad som är viktigast att göra om reservatsförvaltaren, d.v.s. den som är ansvarig för naturreservatets skötsel, behöver prioritera. Förutom reservatsförvaltaren vänder sig skötselplanen till markägarna och andra intressenter.

Naturreservatets syften styr vilka föreskrifter (regler) som gäller i naturreservatet och ifall skötsel behövs för att syftena med naturreservatet ska kunna uppfyllas.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlätas till andra, t.ex. Väst kuststiftelsen eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen är uppdelad i två delar, A och B. Den första delen är en beskrivande del. Där anges bland annat naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns i naturreservatet. Den andra delen av skötselplanen beskriver naturreservatets bevarandemål och hur naturreservatet ska skötas.

 JSyn

DEL A – BESKRIVNING

1. Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla naturvärden knutna till gamla hällmarkstallskogar.
- bevara och utveckla värden knutna till övriga åldriga barrskogar.
- bevara lämpliga livsmiljöer och spelplatser för tjäder.
- friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela naturreservatet, och besökaren ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Syftet ska tryggas genom att:

- barrskogen lämnas huvudsakligen till fri utveckling, men naturvårdsbränning kan bli aktuell.
- stigar markeras tydligt.
- viss röjning av inträngande gran kan ske för att bevara tjäderspelplatser.
- enstaka träd som hotar skada lämningar som husgrunder och stenvmurar tas bort.

2. Beskrivning av området

2.1 Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Stora Fjället
Beslutsdatum:	
Areal:	206,9 ha, varav vatten 7,0 ha
Ekonomisk karta:	9E 0e, 9E 0f
Lägesbeskrivning:	Naturreservatet är beläget ca 8 km norr om Karlsborg och ca. 1,5 km väster om Vättern.
Län:	Västra Götaland
Kommun:	Karlsborg
Socken:	Undenäs
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Västra Götalands län
NVR ID	2031229
Naturgeografisk region:	23, Skogslandskapet i Tiveden-Tylöskogen-Kolmården.
Typindelning enligt vattendirektivet:	Limnisk ekoregion 4 Sydöst, söder om norrlandsgränsen, inom vattendelaren till Östersjön, under 200 m.ö.h.

 Jsm

Tabell 1: Markslag och naturtyper som ska rapporteras till Naturvårdsverket. Må-
larealet är de som förväntas efter eventuella restaurerings- och skötselåtgärder.

¹ Kartering av skyddade områden (KNAS), (Naturvårdsverket 2003)

⁶ Bedömningsgrunder för miljö kvalitet (Naturvårdsverket 1999)

Markslag och Naturtyp	Areal år 2008 (ha)	Målareal (ha)
Barrskog:	186,6	195,3
Granskog ¹	20,6	20,6
Tallskog ¹	55,4	55,4
Barrblandskog ¹	110,6	119,3
Sumpskog:		
Barrsumpskog ¹	2,8	2,8
Hygge¹:	7,8	0
Sjö⁶:		
Dystrof sjö	7,0	7,0
Annan mark:	2,7	1,8
Torpmiljö	1,8	1,8
Öppen gräsmark	0,9	0

Tabell 2. Natura 2000-naturtyper som finns inom området. Detta är naturtyper som är värdefulla att bevara i ett europeiskt perspektiv och som finns utpekade i EU:s art- och habitatdirektiv. I första kolumnen anges dagens arealer och i den andra kolumnen de målarealer som förväntas efter eventuella restaurerings- och skötselåtgärder.

* Av EU prioriterad naturtyp

Kod	Natura 2000-habitat	Areal år 2008 (ha)	Målareal (ha)
3160	Dystrofa sjöar och småvatten	7,0	7,0
9010*	Västlig taiga	60,5	195,3
91D0*	Skogbevuxen myr	2,8	2,8

2.2 Allmän beskrivning av området

Stora Fjället är ett stort barrskogsområde i Karlsborgs kommun. Reservatet är beläget 1,5 km väster om Vätterns strand, på västra sidan riksväg 49. Topografin kan beskrivas som starkt kuperad. I reservatet är höjdskillnaden som mest ca 75 m, med högsta punkt på själva Stora Fjällets topp ca. 215 m.ö.h. Lägsta punkt i reservatet är Yttersjöns yta, vilken ligger på ca. 140 m.ö.h. Fyra sjöar och två mindre bäckar förekommer i området.

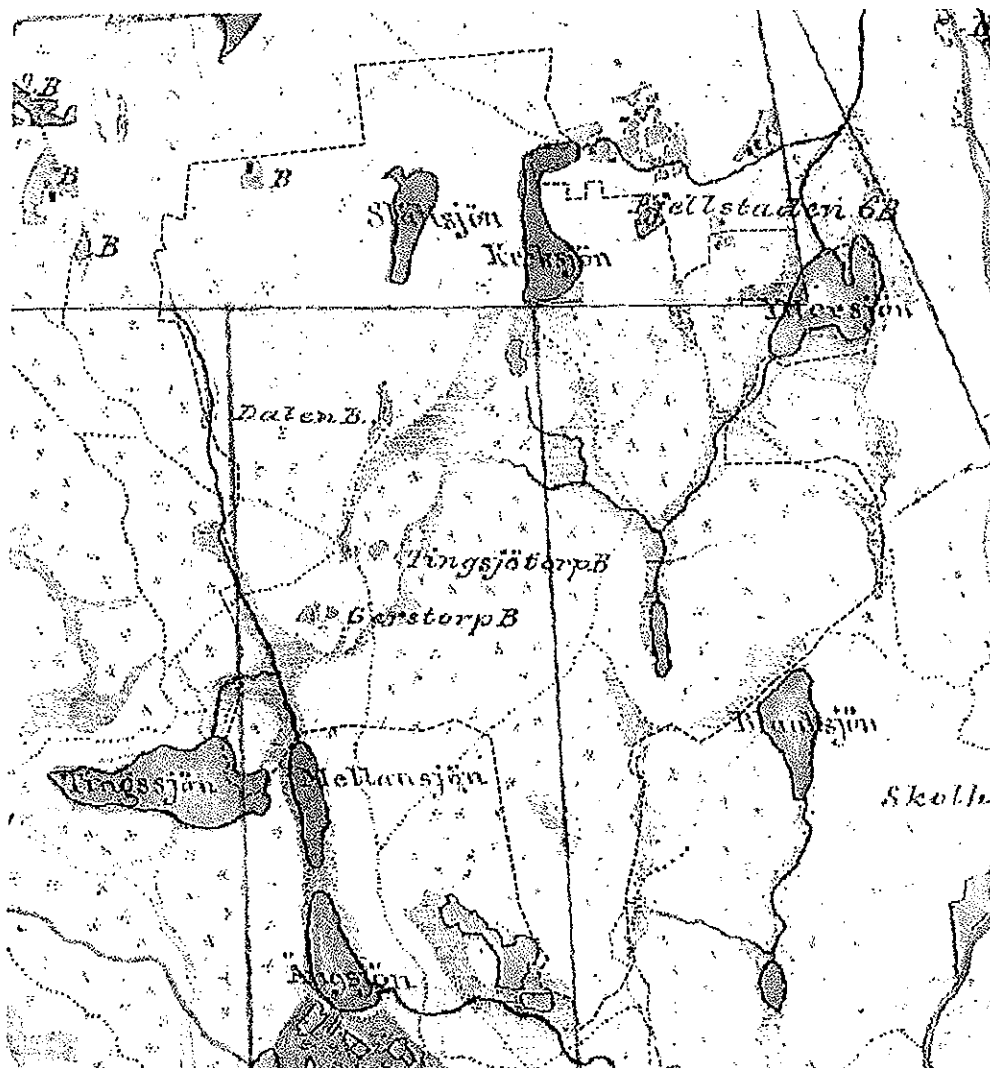
Stora Fjället ligger i naturgeografisk region 23, Skogslandskapet i Tiveden-Tylöskogen-Kolmården som är en utpräglad barrskogsbygd. Vintrarna är svalare än i omgivande regioner, medan nederbörden är något större än genomsnittet för denna del av landet. Vegetationsperioden är ca 180 dagar. I Karlsborg, ca 10 km söderut, är varmaste månaden juli, 16,0° C och årets kallaste månad är februari med -3,4° C. I Karlsborg är årsnederbörden 645 mm (korrigerade värden), enligt statistik från SMHI.

 JSm

2.3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Området har varit beskogat länge. Häradskartan från slutet av 1800-talet visar att så gott som all mark var täckt av barrskog inom reservatets gränser. Undantaget är några gamla torp/backstugor som hade små öppna odlingsmarker.

Området vid Stora Fjället på häradskartan från 1890-talet. © Lantmäteriet

2.4 Områdets bevarandevärden

Stora Fjällets bevarandevärden är främst knutna till de åldriga barrskogarna, huvudsakligen hållmarkstallskogar. Området är ett viktigt kärnområde för tjäder. Området är även uppskattat av det rörliga friluftslivet och genomkorsas av flera fina stigar och vandringsleder. På några platser längs stigarna finns kulturhistoriska lämningar i form av gamla, nu övergivna, torpställen.

2.4.1 Biologiska bevarandevärden

De biologiska bevarandevärdena i området är stora i dessa barrskogar på torra till friska marker. Inslag av fuktigare mark med små våtmarksavsnitt förekommer. De gamla fina tallskogarna på hållmarker hyser stora natur-

Handwritten signature/initials

värden med förekomster av gamla grova tallar, solbelyst död ved som är en viktig insektsmiljö och fina tjädermiljöer. Eftersom skogen på sina ställen har nått en anseelig ålder, och därmed har god förekomst av död ved, ibland även i grova dimensioner, har en fin mossflora utvecklats. Hotade och rödlistade arter som vedtrappmossa, *Anastrophyllum hellerianum*, blåsäcksmossa *Calypogeia azurea*, samt stubbråds-mossa, *Cephalozia catenulata*, växer i området. Spritt i hela området, även i medelålders grandominerad och tydligt brukad skog, förekommer gamla grova tallar och enstaka gamla, grova björkar och aspar. I området som helhet förekommer sparsamt andra lövträd såsom klibbal, oxel och rönn.

Efter att ett ca 5 ha stort område hållmarkstallskog brann år (2008) så har ytterligare intressanta miljöer bildats. Brand har i alla tider varit en viktig störningsfaktor i landskapet. Tall är en organism som är anpassad att inte bara klara av bränder bättre än många andra träd, utan faktiskt också gynnas av brand. Dessutom får dessa överlevande, brandskadade tallar, när de senare dör, en speciellt hårdig ved och kan stå kvar i många år och utgöra en viktig insekts- och fågelmiljö.

Om/när speciellt intressanta fynd av brandgynnade organismer görs i Stora Fjället, och/eller när erfarenheten av naturvårdsbränningar har ökat, kan framtida naturvårdsbränningar diskuteras för området.

Stora Fjället är en fin biotop för tjäder. Tjäder kräver flera olika faktorer i sin närmiljö, bl.a. tillgång till olika typer av föda som insekter, bär, starrar och tallbarr. Detta innebär att tjädern kräver flera olika slag av naturtyper; tallskog, solbelysta gläntor, blåbärställe samt små våtmarker.

Tabell 3. Förekomst av

- signalarter (S), arter som används för att lokalisera och urskilja skogar med höga naturvärden (Skogsstyrelsen, Nitare 2000)
- rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Försvunnen (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Missgynnad (NT); Kunskapsbrist (DD). (Gärdefors 2005)
- arter (AGR) som omfattas av Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för hotade arter
- arter (EU) som är listade i EUs fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) annex 1 och art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) annex 2 och 4.

Art	Kategori	Skötseldelområde	Inventeringsdatum	Källa/Uppgiftslämnare
Mossor				
Vedtrappmossa, <i>Anastrophyllum hellerianum</i>	NT	1.1	020711	CF
Skogstrappmossa, <i>Anastrophyllum michauxii</i>	NT	1.3	080415	CF
Stor revmossa, <i>Bazzania trilobata</i>	S	1.1, 1.3	080416	CF
Blå säckmossa, <i>Calypogeia azurea</i>	S	1.1	020711	OB

AS JS

Stubbträds-mossa, <i>Cephalozia catenulata</i>	S	1.1	020711	OB
Blåmossa, <i>Leucobryum glaucum</i>	S	1.1, 1.3	020911	CF
Grov fjädermossa, <i>Neckera crispa</i>	S	1.1	020711	OB
Långfliksmossa, <i>Nowellia curvifolia</i>	S	1.1, 1.3, 1.5, 3.2	080416	CF
Kornknutmossa, <i>Odontoschisma denudatum</i>	S	1.1, 1.3, 1.5	080416	CF
Vågig sidenmossa, <i>Plagiothecium undulatum</i>	S	1.1, 1.3, 1.5	020711	CF
Västlig hakmossa <i>Rhytidiadelphus loreus</i>	S	1.1	020711	CF
Krusig ulota, <i>Ulota crispa</i>	S	1.1	020911	CF
Lavar				
Glansfläck, <i>Arthonia spadicea</i>	S	1.1, 1.3	020711	OB
Koralllav, <i>Sphaerophorus globosus</i>	S	1.3	020711	OB
Svampar				
Tallticka <i>Phellinus pini</i>	NT	1.1, 1.3	080416	CF
Kärlväxter				
Knärot <i>Goodyera repens</i>	NT	1.3	100208	BL
Kambräcken <i>Blechnum spicant</i>	S	1.1	100208	BL
Blåsippa, <i>Hepatica nobilis</i>	S	1.3	080415	CF
Grönpyrola, <i>Pyrola chlorantha</i>	S	1.3	080415	CF
Missne, <i>Calla palustris</i>	S	1.3	020911	CF
Tallört, <i>Monotropa hypopitys</i>	S	1.3	020711	OB
Fåglar				
Tjäder <i>Tetrao urogallus</i>	EU	1.1, 1.3	080416	CF
Tretåig hackspett <i>Picoides tridactylus</i>	VU	1.2	090109	L-ON
Mindre hackspett, <i>Dendrocopos minor</i>	NT	1.5	120816	PE
Insekter				
<i>Ipidia binotata</i>	NT	1.2	090901	TA

OB- Ola Bengtsson
CF- Camilla Finsberg
L-ON Lars-Ove Nilsson
TA Thomas Appelqvist
BL Benny Lönn
PE Peter Ericsson
ÖN Örjan Nilsson

2.4.2 Geovetenskapliga bevarandevärden

Ingå stora geovetenskapliga bevarandevärden har noterats i området. Men i naturreservatet finns många branter och klippor vilket bidrar till en storslagen topografi. I anslutning till två av sjöarna i området finns imponerande och brant stupande lodytor.

Sannolikt förekommer stråk av rikare bergarter av en ställvis lite rikare flora att döma. Bergarten i området består av grå till rödgrå gnejs som är relativt svårvittrad och därmed näringsfattig.

2.4.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

I reservatet finns fyra torplämningar. Dessa är Gerstorp, Tingsjötorp, Dalen och Kärravaltra. Torpställena vittnar om hur man för sin överlevnad på 1800-talet, odlade upp små områden av mager skogsmark. Idag finns en torpvandring med en del informationsskyltar som passerar torpställena. Gerstorp och Dalen är helt igenvuxna med granskog, medan de andra två har lite öppen gräsmark kvar. Torpmiljöerna ska synliggöras och stigen som utgör torpvandringen ska markeras tydligare, även på karta.

2.4.4 Friluftslivsvärden

Området är trevligt att vandra i och det finns flera leder och stigar redan idag. I den östra delen av området från Yttersjön och söderut förbi Stora Ormahålan går en del av den s.k. Granviksleden som totalt är ca 5 km lång.

Från berget Stora Fjället, och andra höjder i området, har man en fin utsikt över delar av Vättern.

I den norra delen av området, från Kroksjötorp och västerut förbi Kroksjön och Slättsjön går en del av den s.k. Torp- och Kulturmiljövandringen som totalt är ca 6 km lång. Dessa båda leder är fina att välja för den som vill uppleva området, följa en märkt led och ta del av några informationstavlor längs vägen.

I området finns även flera mindre stigar som bl.a. utgår från parkeringsplatserna väster om Stora Ormahålan samt norr om Stora Tingsjön. Stigarna passerar några av de gamla torpställena som finns i området. De stigar som går förbi torpställena märks upp och röjs.

Länsstyrelsen för en dialog med Karlsborgs kommun, Karlsborgs Turism AB och Granviks Byalag om vem/vilka som är och/eller i framtiden ska vara ansvarig för skötseln av de olika vandringsleder som delvis går genom naturreservatet. Det gäller främst "Granviksleden" samt "Torp- och Kulturmiljövandringen"

2.5 Övrig bebyggelse och anläggningar

I området finns inga byggnader men i nordöst gränsar naturreservatet till bebyggelsen i Kroksjötorp. I anslutning till sjön Stora Ormahålan, finns sedan tidigare linbana, en grillplats samt öglor för klättring på en bergssida. Huvudman för dessa anläggningar är Karlsborgs Turism AB i enlighet med ett tidigare avtal med Sveaskog AB.

Det är för närvarande oklart om anläggningarna, och framförallt linbanan, ska behållas. Det förutsätter i så fall att ett nytt arrendeavtal tecknas med staten.

DEL B – SKÖTSEL

3 Skötsel och bevarandemål

3.1 Utgångspunkter vid indelning av skötselområden och naturtyper

Skötselområdena har delats in med tanke på vilka målhabitat man önskar samt vilken skötsel som planeras.

Naturreseptatet är indelat i tre skötselområden med tillhörande delområden. Indelningen utgår från skötsel och målhabitat. Skötselområdets avgränsningar framgår av bilaga 1.

Skötselområdena är:

1. Barrskog, med brandfält och hygge
2. Vattenmiljö
3. Torpmiljö

Inom varje skötselområde kan en eller flera naturtyper förekomma. I skötselområdena kan det även finnas Natura 2000-naturtyper (se tabell 2). Naturtyperna och Natura 2000-naturtypernas avgränsningar framgår av bilaga 3 och 4.

3.2 Utgångspunkter för bevarandemål

Uppföljningsbara bevarandemål ska tas fram för att utvärdera skötseln inom naturreseptatet. Mer detaljerade bevarandemål ska formuleras med utgångspunkt från de beskrivande mål som anges under respektive skötselområde. Dessa mål kompletteras allt eftersom ny kunskap tillkommer. Målen är avsedda att fungera som indikatorer vid det kommande uppföljningsarbetet.

3.3 Skötselområden med mål och åtgärder

Skötselområde 1

Skötselområde	Areal (ha)
1.1	55,6
1.2	5,3
1.3	111,5
1.4	2,8
1.5	14,2
1.6	7,8
1.7	0,9
Summa	198,1

AS JS

Naturtyp	Areal år 2008 (ha)	Målareal (ha)
Aldrig barrskog	172,4	195,3
Barrsumpskog	2,8	2,8
Yngre barrskog	14,2	0
Hygge	7,8	0
Öppen gräsmark	0,9	0

Natura 2000-naturtyp	Areal år 2008 (ha)	Målareal (ha)
9010 Västlig taiga	60,9	195,3
91D0 Skogbevuxen myr	2,8	2,8

Beskrivning:

Skötselområdet består av barrskog som till största delen har en hög ålder med höga naturvärden. Även mindre ytor med yngre barrskog, brändfält samt hyggen ingår i skötselområdet, eftersom skötsel och målhabitat överensstämmer. Spritt i hela området förekommer gamla och tämligen grova exemplar av tall samt en del lövträd, främst björk och asp men även klibbal, oxel och rönn. Genom skötselområdet går flera leder och stigar.

När de öppna ytorna i skötselområde 1 växer igen, kommer granen att dominera på de friska markerna medan tallen kommer ha större konkurrenskraft på de torrare hållmarkspartierna. Under igenväxningsperioden kommer inslaget av björk, asp, rönn och möjligen enstaka andra lövträd att vara ganska stort. Dessa trädslag kommer att finnas med även i den mogna skogen långt in i framtiden, men gran och tall kommer efterhand att dominera. I skötselområde 1 finns som helhet fina tjäderbiotoper.

Delområde 1.1 är åldriga barrskogar som uppnått de kvaliteter som krävs för att uppfylla kriterierna för Natura 2000-habitatet västlig taiga. De är huvudsakligen tallskogar på hållmark, där det förutom tall även förekommer inslag av björk, gran och rönn. Buskskiktet är tämligen glest och utgörs av en. Marken är vanligtvis täckt av renlavar och fönsterlavar samt ofta även lingon. Död ved förekommer ställvis rikligt och merparten av den är solbelyst, ett viktigt habitat för många vedlevande insekter. Ett litet avsnitt av åldrig granskog i södra delen av reservatet har förekomst av vedtrappmossa, *Anastrophyllum hellerianum*, (NT) en rödlistad art som kräver grov död barrved och skog som har varit orörd under en lång tid.

Delområde 1.2 är ett ca 5 ha stort område av hållmarkstallskog på själva Stora Fjället som brann under 2008. Det var en kraftig brand som tog bort det mesta av vegetationen. En hel del tall står dock kvar. Flera av dessa är dock kraftigt påverkade, vilket innebär att fler träd kommer att dö inom den närmsta framtiden. Detta innebär nya möjligheter bl.a. för en stor mängd insekter och svampar och på den brända marken kan man förvänta sig ett uppsving av brandgynnade kärleväxter och svampar under de närmaste åren. Efter branden har bl.a. brandgynnad svamp noterats i området, t.ex. stybb-

skål, *Geopyxis carbonaria*, som är en liten skålsvamp, tämligen allmänt förekommande i landet på brända fläckar i barrskog. Även rotmurkla *Rhizina undulata*, en något mindre allmän art, och toppmurkla *Morchella elata*, har noterats efter branden.

Delområde 1.3 är stora områden av barrskogar som inom en snar framtid kommer att uppfylla kriterierna för västlig taiga. Trots att dessa delområden har varit föremål för skogsbruk tidigare, har träden en stor spridning i åldrar och artsammansättning samt en god tillgång på död ved. Vissa delar bär tydligare spår av skogsbruk med ett mer enhetligt trädskikt, medan andra är mer blandade. Idag består det genomgående täta trädskiktet av omväxlande tall-, gran- samt blandad barrskog. Inslag av lövträd som rönn, björk och enstaka ek och lönn förekommer i området.

Marken är frisk till fuktig. Buskskiktet är glest och utgörs av brakved samt enstaka en. Marken täcks i de flesta delar av mossor, med inslag av gräs och blåbärsris på frisk mark. Längs den bäck som rinner genom reservatets östra del, förekommer en hel del grov död ved. Här växer bl.a. signalarten skogs-trappmossa, *Anastrophillum michauxii*, (NT) som kräver hög och jämn luft-fuktighet. Den signalerar barrnatskog med höga naturvärden. Även blå-sippa återfinns här, vilken tyder på att det finns stråk av rikare bergarter i marken.

Även i detta område, i den västra delen, har det brunnit under 2008, men en mindre yta har blivit påverkad. Dessutom var denna brand inte lika intensiv som den på hållmarken i område 1.2, utan svedde huvudsakligen bara marken.

I södra delen av området finns en gammal drivningsväg, som angränsande markägare får fortsätta att använda för skogsbrukets behov.

Delområde 1.4 är en smal rand av tallsumpskog runt Yttersjön, samt ett litet område norr om Slättsjön. Trädskiktet runt Yttersjön är huvudsakligen medelålders och förutom tall förekommer även en hel del björk samt lite gran och enstaka rönn. Skvattram täcker marken, där även ett bottenskikt av vit-mossor förekommer.

Under senare år har bäver etablerat sig i Yttersjön, och de har fällt stora mängder med lövträd, främst björk, i strandskogen runt sjön. Bävern utgör en naturlig störningsregim och bidrar till skogens naturliga dynamik.

Norr om Slättsjön är trädskiktet huvudsakligen glest växande lågvuxen tall med enstaka björk- och graninslag. Död ved förekommer i form av fallna granar. Skvattram, starrarter och vitmossor täcker marken. En stigslinga går runt sjön.

Delområde 1.5 är yngre till medelålders barrskogsavsnitt som är tämligen homogena i trädskiktet och som har en relativt lång tid till att nå klassen västlig taiga. De kommer att göra det i ett långt perspektiv (flera hundra år)

 1997

om de får utvecklas fritt och utgöra förstärkningsytor till de finare områdena.

Delområde 1.6 består av fyra ytor med hyggen som ur arronderingssynpunkt ingår i naturreservatet. Det största hygget, på ca 4,5 ha, ligger sydväst om Slättsjön. Här står endast enstaka tallar kvar. De övriga tre är mindre hyggen. På hyggerna har plantering inte genomförts utan självföryngring sker med främst tall, gran och björk. Dessa områden har lång tid till att bli naturskog igen, men kommer att nå dit så småningom.

Delområde 1.7 är en liten f.d. åker, samt en kantzon mellan åkern och bergbranten, i anslutning till bebyggelsen söder om Kroksjötorp. Idag är delområdet en gräsmark som håller på att växa igen med lövträd och gran. Delområdet har främst tagits med i naturreservatet ur arronderingssynpunkt.

Bevarandemål:

All skog, som inte är sumpskog, skall utvecklas till gammelskog och på sikt kunna klassas som västlig taiga. Området ska ha god tillgång på gamla träd och död ved och vara en fin tjäderbiotop.

Gynnsamt tillstånd för detta område är att

- arealen västlig taiga, 9010, ska vara 195,3 ha
- arealen skogbevuxen myr, 91D0, ska vara 2,8 ha.

Engångsåtgärder:

- För närvarande inga åtgärder. På sikt kan det bli aktuellt med kontrollerad naturvårdsbränning i några delområden.

Underhållsåtgärder:

- På de platser där tjäderspel förekommer bör uppföljning ske av tjäderspelet samt om någon "förgraning" och förtätning av skogen sker. Skogen på tjäderspelplatserna bör ha en viss genomsikt för att vara optimala för tjäder. De åtgärder som kan bli aktuella är röjning, av framförallt yngre inväxande gran.
- I händelse av spontan skogsbrand ska brandbekämpningen inriktas på att förhindra spridning till bebyggelsen och skogarna utanför naturreservatet. Om det vid brandtillfället inte bedöms finnas någon sådan risk ska följaktligen branden i naturreservatet inte bekämpas. Anledningen till detta är att skogsbrand är en naturlig del i gammelskogarnas utveckling.

Skötselområde 2

Skötselområde	Areal (ha)
2	7,0
Summa	7,0

Naturtyp	Areal år 2008 (ha)	Målareal (ha)
Sjö	7,0	7,0

Natura 2000-naturtyp	Areal år 2008 (ha)	Målareal (ha)
3160 Dystrofa sjöar och småvatten	7,0	7,0

Beskrivning:

Skötselområdet består av de fyra sjöar som förekommer i naturreservatet. Dessa är tämligen näringsfattiga och runt stränderna växer en hel del vitmossor. Västsidan av Kroksjön är en brant lodyta som stupar rätt ner i sjön. Stora Ormahälans östsida stupar även den brant ner i vattnet.

Bevarandemål:

Skötselområdet ska utgöras av orörda sjöar med fri utveckling.

Gynnsamt tillstånd i området innebär att

- arealen dystrofa sjöar och småvatten, 3160, ska vara 7,0 ha.

Engångsåtgärder:

Inga

Underhållsåtgärder:

Inga

Skötselområde 3

Skötselområde	Areal (ha)
3.1	0,4
3.2	0,5
3.3	0,6
3.4	0,3
Summa	1,8

Naturtyp	Areal år 2008 (ha)	Målareal (ha)
Öppen torpmiljö	0,3	1,8
Igenvuxen torpmiljö	1,5	0

AS JSm

Beskrivning:

Skötselområdet utgörs av lämningar av gamla torpmiljöer/backstugor. Fyra olika torplämningar i området finns. Två av dessa, Gerstop (3.1) och Dalen (3.3), är helt övervuxna av granskog. De andra två Tingsjötorp (3.2) samt Kärravaltra (3.4) är inte fullt så igenvuxna, utan där finns fortfarande en del öppen gräsmark kvar. En markerad torpvandring med stig och skyltar finns till dessa, men en upprustning behövs. Dessutom bör torplämningarna synliggöras genom att den del inväxande granar och andra träd, tas bort. De träd som i första hand bör tas bort är de som växer på eller i direkt anslutning till lämningar efter husgrunder, jordkällare, stenmurar m.m., och där rötter och fallande träd riskerar att förstöra kulturlämningarna. Stora träd (överståndare) bör i möjligaste mån lämnas kvar för att förhindra ökad solinstrålning och därmed förnyad igenväxning med yngre träd.

Bevarandemål:

Skötselområdet ska vara torplämningar där kulturlämningarna är väl synliggjorda och försedda med informationsskyltar.

Gynnsamt tillstånd i området är att:

- kulturlämningarna är framröjda och synliga så att risken för skador av växande eller nedfallande träd minskar.

Engångsåtgärder:

- Träd som växer på eller i husgrunder, stenmurar och liknande tas ner och lämningarna synliggörs. Den döda veden läggs in i omgivande skog och bidrar till dödvedstillgången. Några stora träd (överståndare) bör lämnas kvar för att förhindra ökad solinstrålning och därmed förnyad igenväxning med yngre träd. Ev. gamla vårdträd (oxel, lönn m.fl.) frihuggs från inväxande gran.

Underhållsåtgärder:

- Lämningarna röjs vid behov. Stigar och skyltar underhålls.

3.4 Forn- och kulturminnesvård

I området finns inga noterade fasta fornlämningar, men däremot fyra stycken torplämningar. Söder om Kroksjötorp finns också kulturlämningar i form av odlingsrösen m.m. Dessa är i olika grad igenvuxna med granskog och de ska tas fram och belysas med informationsskyltar. Det är husgrunder av olika slag; bostadshus och ekonomibyggnader, källor och stenmurar. Kulturspåren ska hållas fria från vegetation som hotar att förstöra lämningarna med återkommande röjningar vid behov (se ovan).

4 Friluftsliv

Karta med informationsskylt, stigsystem, torplämningar och P-plats finns i bilaga 4.

AS *15/8*

Bevarandemål:

Två väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av naturreservatet ska finnas. Väl underhållna leder och stigar ska finnas. Väl underhållna informationsskyltar om torplämningarna ska finnas.

Engångsåtgärder:

Informationstavlor ska sättas upp på de platser som är markerade på karta i bilaga 4. Tavlorna ska utföras enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar "Att skylta skyddad natur". De ska bland annat innehålla karta över naturreservatet samt beskriva dess syfte, bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten. Stigar ska markeras och i förekommande fall spängas. Spänger i områdets västra del ska upprustas vid behov. Virke till spänger kan med fördel tas på plats genom att några granar som tränger andra trädslag tas ner och klyvs.

Vid behov kan ytterligare stigar/leder dras i området, t.ex. mellan Stora Ormahålan och Stora Tingsjön och/eller runt Yttersjön.

Underhållsåtgärder:

Informationsanläggningar, P-platser, spänger och stigar ska ses över regelbundet och underhållas vid behov av förvaltaren.

Granviksleden resp. Torp- och kulturvandringen, inkl. informationsskyltar, underhålls av den/de som är huvudman för resp. led

5 Gränsmarkering

Naturreservatets gräns ska märkas ut i fält. Gränsmarkeringar ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar "Att skylta skyddad natur".

6. Uppföljning

6.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs i reservatet bör dokumenteras av den som utför åtgärden. Av dokumentationen bör framgå åtgärd, plats (skötselområde), kostnad, tidpunkt och utförare. I detta fall handlar det mestadels om leder, stigar och torplämningar samt ev. röjning av tjäderspelplatser och eventuell framtida naturvårdsbränning

6.2 Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. I en särskild uppföljningsplan kommer målbildindikatorer att anges. Dessa målbildindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i skötselplanen uppfylls och att skötseln fungerar. Uppföljningen kommer vara en viktig hjälp för förvaltarens planering av skötselarbetet.

AA *Ben*

6.3 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när uppföljningen indikerar att det behövs.

7 Sammanfattning av planerad förvaltning

Förvaltningen av naturreservatet Stora Fjället bekostas av staten.

Underhåll av leder samt underhåll och skötsel för linbana, grillplats och öglor för klättring vid Stora Ormahålen bekostas av den/de som är huvudmän för dessa.

Tabell 4. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1-3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Åtgärd	Skötselområde	När/intervall	Prioritet
Gränsmarkering	1-3	2013	1
Informationsskyltar	1	2013	1
Upprusta och markera stigar	1, 3	2013	1
Upprusta spänger	1	2013	1
Ta ner gran och andra träd vid torpstäl- len	3	2013	2
Upprusta informationsskyltar vid torp- lämningar	3	2013	3
Underhåll av stigar och skyltar	1, 3	Vid behov	1
Iordningställande av ytterligare sti- gar/leder	1-3	Vid behov	3
Röj torplämningarna	3	Vid behov	2
Röjning av inväxande gran på tjäder- spelsplatser.	1	Vid behov	2
Uppföljning av skötselåtgärd	1, 3	Efter åtgärd	1
Uppföljning av bevarandemål	1-3	10 år	1

8 Referenser

Allmänna referenser

Gärdenfors, U. (red.). 2005. Rödlistade arter i Sverige 2005 – The 2005 red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Naturvårdsverket, 2003. Kartering av skyddade områden – skogstyper i naturreservat och nationalparker. Rapport 5282, Naturvårdsverket, Stockholm.

Nitare, J. (red.), 2000. Signalarter - indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Påhlsson, L. (red.). 1998. Vegetationstyper i Norden. TemaNord 1998:510, Nordiska Ministerrådet, Köpenhamn.

AS JSQ

Referenser specifikt för detta naturreservat

Bengtsson, O. Finsberg, C., Lindholm, M. 2002 *Fördjupad naturvärdesinventering av Assi Domäns marker i Tiveden* Uppdrag för länsstyrelsen Västra Götaland 2002.

Eriksson, B. 1983: *Data rörande Sveriges nederbörds klimat. Normalvärden för perioden 1951-80.* SMHI Klimatsektionen. Rapport 1983:28.

Eriksson, B. 1982: *Data rörande Sveriges temperaturklimat.* SMHI. RMK 39.

Hjort, I. 1994 *Tjädern – en skogsfågel.* Skogsstyrelsen.

Mossberg, B. & Stenberg, L. 1992: *Den nordiska floran,* Stockholm.

Nilsson, M., 2005 *Naturvårdsbränning. Vägledning för brand och bränning i skyddad skog.* Naturvårdsverket. Rapport 5438.

Naturvårdsverket, rapport 5340 (2004): *Skyddsvärda statliga skogar - Götaland (SNUS)*

Naturvårdsverket, rapport 5295 (2003): *Planering av naturreservat - avgränsning och funktionsindelning*

Naturvårdsverket. 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000.*

Nordiska ministerrådet. 1977: *Naturgeografisk regionindelning av Norden.* NU B 1977:34

Hemsidor:

Artportalen: www.artportalen.se

Riksantikvarieämbetets fornsök, FMIS. www.raa.se

Skogens pärlor, Skogsstyrelsens hemsida, www.skogsstyrelsen.se

Sveriges geologiska undersökning SGU; www.sgu.se

JSgn

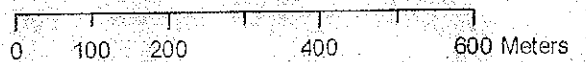
**Skötselplanekarta
Naturreservatet Stora fjället,
Karlsborgs kommun**

 Skötselområden

Handwritten signature

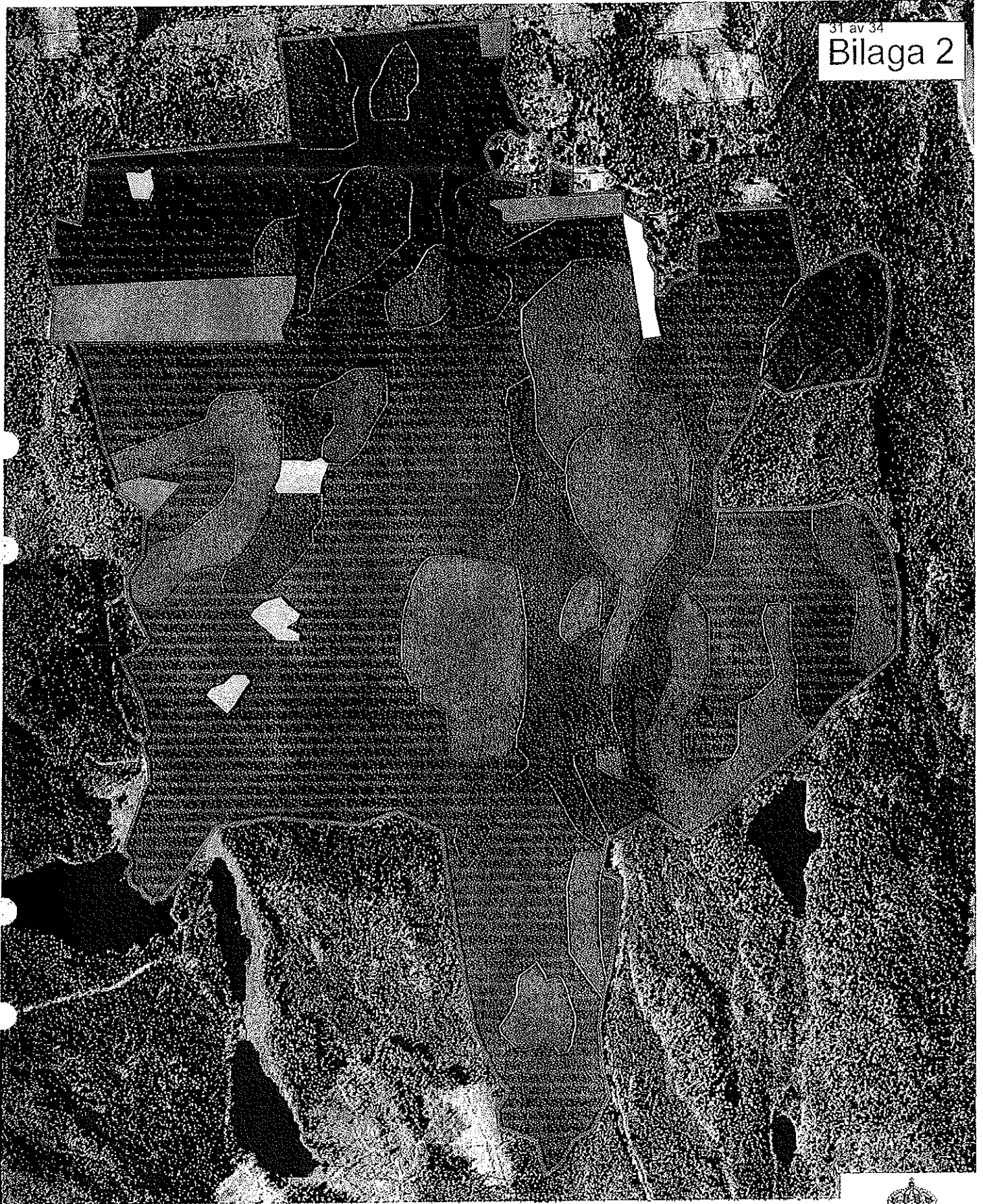
Skala (i A4) 1:10 000

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till skötselplan för naturreservatet Stora fjället
Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut beslut datum 2012-08-31, dnr 511-14687-2007
© Lantmäteriet

Skötselplanekarta Naturreservatet Stora fjället, Karlsborgs kommun

 Gräns för naturreservat	 hygge
NATURTYP	 sjö
 barrblandskog	 tallskog
 gammal åker	 tallsumpskog
 granskog	 torpmjölje

Skala (i A4) 1:10 000

0 100 200 400 600 Meters

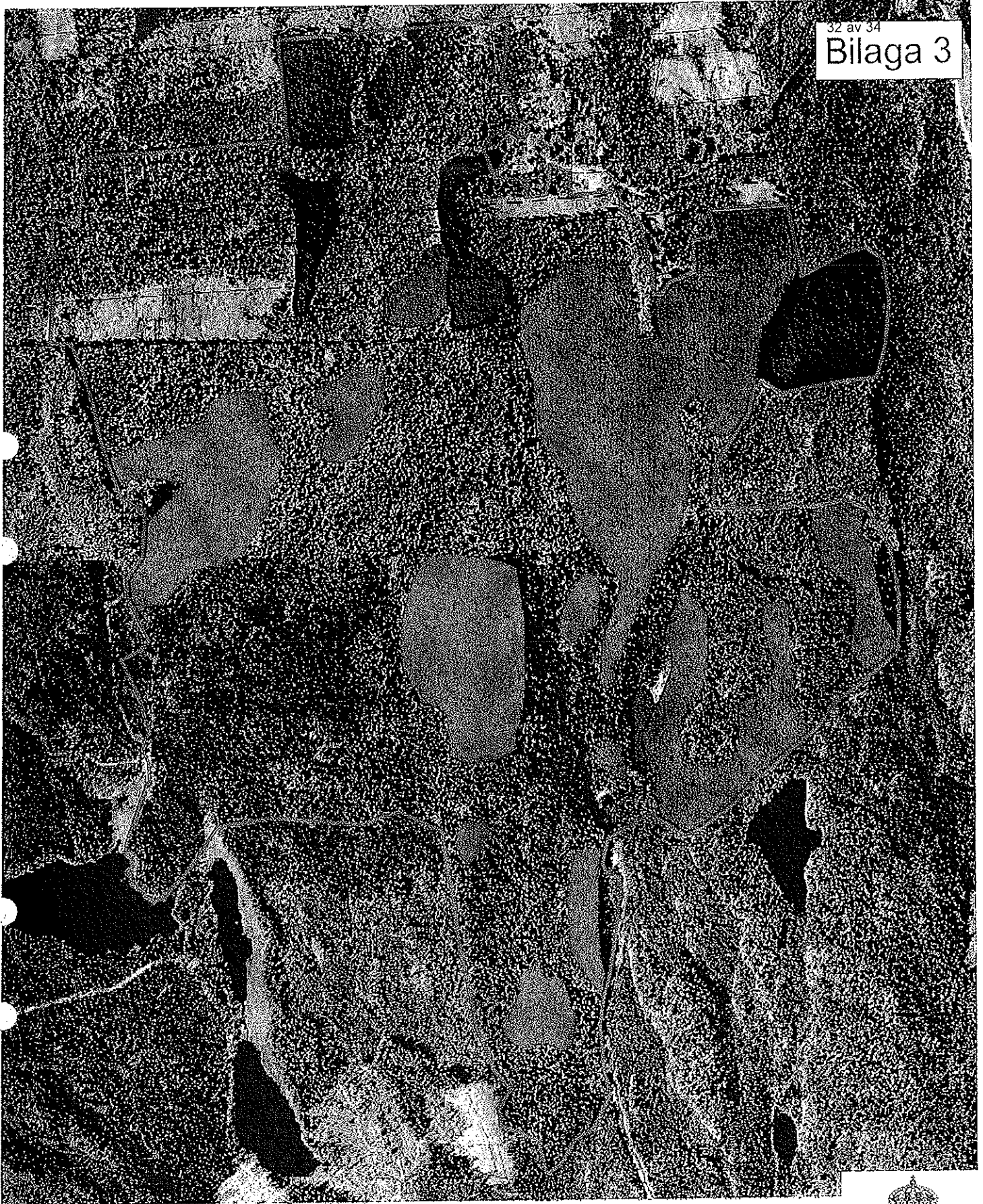

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till skötselplan för naturreservatet Stora fjället

Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut beslut datum 2012-08-31, dnr 511-14687-2007

© Lantmäteriet

**Skötselplanekarta
Naturreservatet Stora fjället,
Karlsborgs kommun**

 Gräns för naturreservat

N2000 habitat

 3160 dystrofa sjöar och småvatten

 9010 Västlig taiga

 91D0 Skogsbevuxen myr

AS 25/11

Skala (i A4) 1:10 000

0 100 200 400 600 Meters

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till skötselplan för naturreservatet Stora fjället
Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut beslut datum 2012-08-31, dnr 511-14687-2007
© Lantmäteriet

Skötselplanekarta Naturreservatet Stora fjället, Karlsborgs kommun

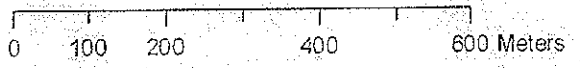

Skala (i A4) 1:10 000

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

- Gräns för naturreservat
- Planerade stigar
- Stig
- Vandringsled
- Informationsskyl
- P-plats

Illustrationskarta till skötselplan för naturreservatet Stora fjället
Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut beslut datum 2012-08-31, dnr 511-14687-2007
© Lantrådet

Handwritten signature and initials

Sakägarförteckning

Uppgifterna i denna förteckning härrör från utredning gjord av Lantmäteriet 2008-09-12. Ändringar och tillägg har dock gjorts i de fall nya uppgifter om ägare och/eller adresser är kända av Länsstyrelsen.

Fastigheter	Ägare	Andel, ägande
Höghult 1:12 och Höghult 1:36	Lars Åke Eriksson Höghult Mosses 546 95 KARLSBORG	Lagfaren ägare
Höghult 1:33 och Höghult 1:47	Martina Scharnhorst Nöpker Strasse 3 A De-31535 Neustadt TYSKLAND Uwe Scharnhorst Nöpker Strasse 3 A De-31535 Neustadt TYSKLAND Bernd-Eckhard Schlegel Nöpker Strasse 7 De-31535 Neustadt TYSKLAND Karoline Schlegel Nöpker Strasse 7 De-31535 Neustadt TYSKLAND	1/4 Lagfaren ägare 1/4 Lagfaren ägare 1/4 Lagfaren ägare 1/4 Lagfaren ägare
Höghult 1:56	Mats Lindberg Körsvensvägen 4 163 43 SPÅNGA Marie Lindberg Spännarebacken 626 820 20 LJUSNE	1/2 Lagfaren ägare 1/2 Lagfaren ägare
Rättigheter/Anläggning	Innehavare	
Jakträttsinnehavare Granvik 3:37	Granviks Jaktklubb c/o Nils-Olof Karlsson Sandåsvägen 7 546 34 KARLSBORG	
Jakträttsinnehavare Höghult 1:72 m.fl.	Höghults Jaktlag c/o Hans Hermansson Svarmansvägen 12 546 94 UNDENÄS	
Jakträttsinnehavare Höghult 1:3	Tommy Eriksson Höghult Kulla 546 95 KARLSBORG	
Rätt till drivningsväg m.m.	Sveaskog AB c/o Mats Walfridsson Box 13 696 30 ASKERSUND	
Avtal om linbana, grillplats och klätteröglor m.m.	Karlsborgs Turism AB c/o Maria Svensson Storgatan 65 546 32 KARLSBORG	
Vägsamfällighet	Kroksjötorps vägsamfällighet c/o Åke Harder Törnsångarvägen 6 540 17 LERDALA	

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 87 Detaljplan för Boken 26**

Dnr B 2012-242

Beslut

Bygg- och miljönämnden beslutar att godkänna upprättad samrådshandling samt uppdrar till förvaltningen att genomföra samråd.

Ärendebeskrivning

Nämnden har beslutat om upprättande av detaljplan för Boken 26. I det beslutet gjordes bedömningen att detaljplanen kunde genomföras med enkelt planförfarande.

Bygg- och miljöförvaltningens bedömning

Under den inledande planprocessen har ett starkt motstånd mot den planerade åtgärden framförts av närboende med flera.

Mot bakgrund av detta gör förvaltningen bedömningen att planarbetet istället bör ske som ett normalt planförfarande, men att detaljplanen trots detta kan antas av bygg- och miljönämnden.

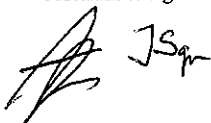
Protokollsutdrag till:

AB Karlsborgsbostäder

För kännedom till:

Kommunledningsförvaltningen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 88 Bygglov för nybyggnad av fritidshus samt rivningslov för rivning av befintligt fritidshus på fastigheten Björstorp 3:30**

Dnr B 2012-228

Beslut

- Bygglov beviljas.
- Rivningslov beviljas.
- För att genomföra åtgärden krävs en kontrollansvarig. Som kontrollansvarig godtas byggherrens förslag: Alf Fallander.
- OBS! Byggstart får INTE ske förrän bygg- och miljönämnden gett startbesked, vilket sker efter det tekniska samrådet.

Ärendebeskrivning

Ansökan om bygglov och rivningslov har 2012-08-09 kommit in från Catrin Jarnhede och Claes Johansson. Ansökan avser dels nybyggnad av ett fritidshus dels rivning av befintligt fritidshus.

För området gäller en detaljplan som fastställdes 1959-07-24. Enligt bestämmelserna i detaljplanen får det på tomten finnas maximalt en huvudbyggnad på högst 70 kvm och max en gårdsbyggnad på högst 20 kvm.

Den föreslagna huvudbyggnaden blir 85,6 kvm. I övrigt på tomten finns en komplementbyggnad på 13 kvm. Denna har bygglov. Dessutom finns två små komplementbyggnader som dock inryms inom friggebodsregeln.

Remiss

Gränsgrannar har fått förslaget på remiss. Inga synpunkter har kommit in.

Bygg- och miljöförvaltningens bedömning

Den föreslagna åtgärden strider mot detaljplanens bestämmelser genom att huvudbyggnaden överskrider tillåten byggnadsarea med 15,6 kvm.

I området har flera bygglov redan beviljats med betydligt större avvikelser från planbestämmelserna än så. Överytan utgör den enda avvikelserna på tomten. Inga synpunkter har kommit in. Mot bakgrund av detta bedöms avvikelserna vara godtagbara.

Bedömningen görs att den föreslagna åtgärden följer plan- och bygglagens krav enligt 2 kap. samt 8 kap 1 §.

Utstakning behövs och ska utföras av sakkunnig.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**Upplysningar**

Tekniskt samråd behövs och den sökande ska kontakta bygg- och miljöförvaltningen för att komma överens om tidpunkt för mötet. En vecka innan det tekniska samrådet bör sökanden eller kontrollansvarig överlämna en kontrollplan som visar de kontrollpunkter som byggherren och den kontrollansvarige bedömer vara nödvändiga.

Beslutet om bygglov upphör att gälla om åtgärden inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då beslutet vunnit laga kraft.

En avgift debiteras på 13 042 kr. I denna avgift ingår beslutet om lov, tekniskt samråd, fastställelse av kontrollplanen, startbesked, underrättelse av bygglovet till grannar och andra sakägare, kungörelse av lovbeslutet, arbetsplatsbesök samt slutsamråd och slutbesked. Beloppet faktureras.

Observera att avgiften för att underrätta grannar och andra berörda sakägare om bygglovet samt kungörelse av detta i Post och Inrikes Tidningar, så att bygglovet kan vinna laga kraft, är 1 090 kr. Beloppet ingår i avgiften ovan.

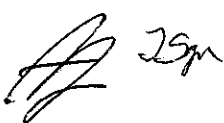
Den som vill överklaga beslutet eller bygglovsavgiften ska göra det inom tre veckor från det att man fick del av beslutet. Överklagandet ska ställas till Länsstyrelsen i Västra Götaland men skickas till:

Bygg- och miljönämnden
Karlsborgs kommun
546 82 Karlsborg

Protokollsutdrag med delgivning till:
Sökandena

För kännedom till:
Grannar

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 89 Strandskyddsdispens för nybyggnad av carport samt för växthus och förråd på fastigheten Björknästorp 2:5**

Dnr B 2012-296

Beslut

Med stöd av miljöbalken 7 kap. 18 b § och 18 c § beviljas dispens från förbudet enligt miljöbalken 7 kap. 15 § att uppföra byggnader inom ett strandskyddsområde.

Särskilda skäl för dispens är:

- Området har redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften

Åtgärderna påverkar varken friluftsliv eller djur- och växtliv på något väsentligt sätt.

Villkor

Den tomtplats som får tas i anspråk motsvaras av det område som har markerats på bilagd karta. Befintlig naturmark utanför tomtplatsen ska bibehållas. Vid eventuella åtgärder som påverkar naturmarken ska den naturliga vegetationen tillåtas växa upp igen.

Ärendebeskrivning

Carl-Gustaf Swärd har 2012-09-17 kommit in med en ansökan om strandskyddsdispens för nybyggnad av en carport på fastigheten Björknästorp 2:5.

Ansökan avser även dispens för ett växthus på cirka 12 kvm och ett förråd på cirka 25 kvm. Dessa byggnader ligger inom etablerad tomtplats.

Fastigheten har en areal på 2 235 kvm och ligger utanför planlagt område. Tomten ligger i omedelbar anslutning till Vättern som inom 300 meter från stranden omfattas av strandskydd enligt miljöbalken 7 kap. 13 §. Enligt avstyckningskartan som registrerades 1995 utgörs fastighetsgränsen mot Vättern av strandlinjen.

Bygg- och miljöförvaltningens bedömning

Strandskyddet syftar till att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv på land och i vatten.

För att kunna ge dispens från förbudet att uppföra byggnader inom strandskyddsområde måste två förutsättningar vara uppfyllda.

- Dels måste det finnas ett så kallat särskilt skäl
- Dels får inte syftet med strandskyddet påverkas

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04

De särskilda skälen är preciserade i 7 kap. 18 c § miljöbalken. Ett av dessa är att området som dispensen avser *redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.*

Den föreslagna åtgärden bedöms ske inom ett område som redan har tagits i anspråk på det sätt som anges ovan. Åtgärden bedöms inte negativt påverka vare sig tillgängligheten till strandlinjen, djurlivet eller växtligheten.

Fastighetens areal på 2 235 kvm är egentligen tillräckligt begränsad för att i sin helhet utgöra tomtplats. Trots detta gör förvaltningen bedömningen att en fri passage på minst 5 meter från strandlinjen ska säkerställas. Detta dels på grund av att huvudbyggnaden ligger så pass högt belägen ovanför strandlinjen dels på grund av att markområdet närmast strandlinjen fortfarande utgörs av naturmark av allemansrättslig karaktär.

Upplysningar

Beslut om strandskyddsdispens upphör att gälla om åtgärden inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då dispensbeslutet vann laga kraft.

Avgift för strandskyddsdispens är 7 000 kr. Utöver detta tillkommer 140 kr för underlagskarta, det vill säga totalt 7 140 kr.

Observera att länsstyrelsen kan överpröva beslutet. Länsstyrelsen måste inom tre veckor från det att de registrerat ärendet meddela om de avser göra en sådan överprövning.

Beslutet kan överklagas av den som beslutet angår, om avgörandet har gått henne eller honom emot. Överklagandet ska ske inom tre veckor från det att man fick del av beslutet.

Under överklagandeperioden kan även ideell förening som enligt sina stadgar har till ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsärenden eller friluftsentressen överklaga beslutet.

Ett överklagande ställs till länsstyrelsen i Västra Götaland men ska skickas till bygg- och miljönämnden på adress:

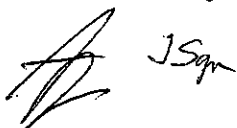
Bygg och miljönämnden
Karlsborgs kommun
546 82 Karlsborg

Bilaga

Tomtplatsavgränsning

Bilaga 62

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**Protokollsutdrag till:**Carl-Gustaf Swärd och Gunvor Michaelsen
Boviken 18
546 95 KarlsborgMalin Michaelsen
Per-Mats väg 5
737 92 Fagersta**För kännedom till:**

Länsstyrelsen

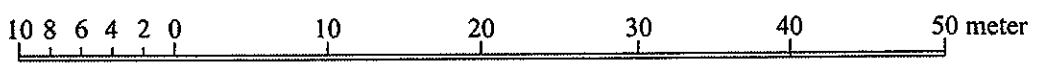
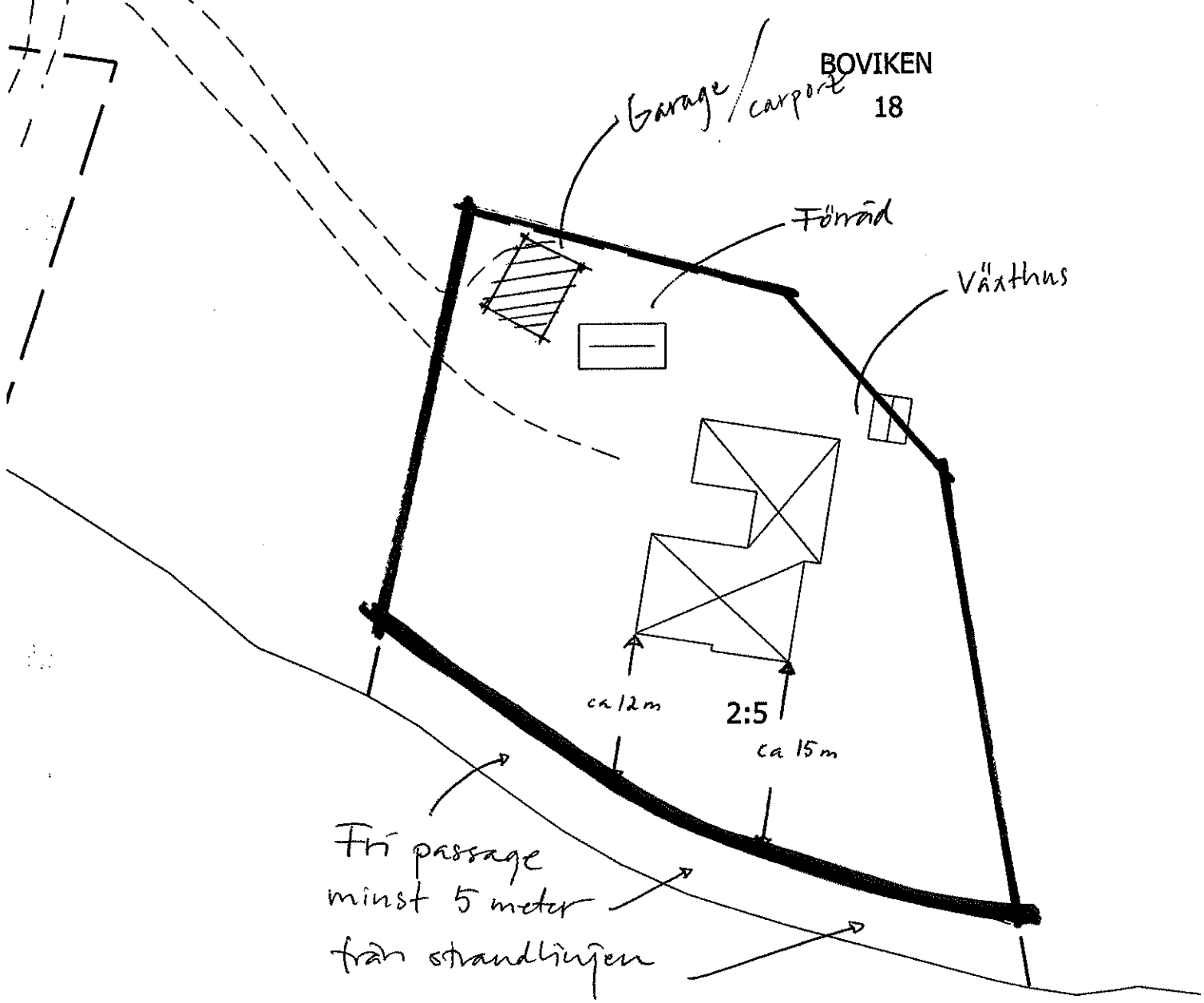
Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

— = Gräns för tomtplats

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 90 Strandskyddsdispens för nybyggnad gäststuga och garage på fastigheten Svanvik 1:67**

Dnr B 2012-297

Beslut

Med stöd av miljöbalken 7 kap. 18 b § och 18 c § beviljas dispens från förbudet enligt miljöbalken 7 kap. 15 § att uppföra byggnader inom ett strandskyddsområde.

Särskilda skäl för dispens är:

- Området är väl avskilt från stranden genom bebyggelse

Åtgärderna påverkar varken friluftsliv eller djur- och växtliv på något väsentligt sätt.

Villkor

Den måttsatta tomtplats som får tas i anspråk redovisas på bilagd karta. Väster om huvudbyggnaden ska tomtplatsen avgränsas med staket, häck eller annan tydlig avgränsning. Även avgränsningen redovisas på bilagd karta. Befintlig naturmark utanför tomtplatsen ska bibehållas. Vid eventuella åtgärder som påverkar naturmarken ska den naturliga vegetationen tillåtas växa upp igen.

Ärendebeskrivning

Kurt Myhr har 2012-09-15 kommit in med en ansökan om strandskyddsdispens för nybyggnad av en kombinerad gäststuga/garage på fastigheten Svanvik 1:67.

Fastigheten ligger utanför planlagt område och sträcker sig ända fram till Bottensjön som inom 300 meter från stranden omfattas av strandskydd enligt miljöbalken 7 kap. 13 §. På fastigheten finns ett befintligt enbostadshus, som ligger cirka 17 meter från strandlinjen.

Den föreslagna gäststugan/garaget kommer att placeras 6 meter öster om bostadshuset, det vill säga längre från strandlinjen än huvudbyggnaden.

Bygg- och miljöförvaltningens bedömning

Strandskyddet syftar till att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv på land och i vatten.

För att kunna ge dispens från förbudet att uppföra byggnader inom strandskyddsområde måste två förutsättningar vara uppfyllda.

- Dels måste det finnas ett så kallat särskilt skäl
- Dels får inte syftet med strandskyddet påverkas

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04

De särskilda skälen är preciserade i 7 kap. 18 c § miljöbalken. Ett av dessa är att *dispensen avser ett område som genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen.*

Den föreslagna åtgärden bedöms ske inom ett område som genom befintlig huvudbyggnad är väl avskilt från området närmast strandlinjen. Den aktuella åtgärden bedöms inte negativt påverka vare sig tillgängligheten till strandlinjen, djurlivet eller växtligheten.

Upplysningar

Beslut om strandskyddsdispens upphör att gälla om åtgärden inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då dispensbeslutet vann laga kraft. Avgift för strandskyddsdispens är 7 000 kr. Utöver detta tillkommer 140 kr för underlagskarta, det vill säga totalt 7 140 kr.

Observera att länsstyrelsen kan överpröva beslutet. Länsstyrelsen måste inom tre veckor från det att de registrerat ärendet meddela om de avser göra en sådan överprövning.

Beslutet kan överklagas av den som beslutet angår, om avgörandet har gått henne eller honom emot. Överklagandet ska ske inom tre veckor från det att man fick del av beslutet. Under överklagandeperioden kan även ideell förening som enligt sina stadgar har till ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsärenden eller friluftssintressen överklaga beslutet.

Ett överklagande ställs till länsstyrelsen i Västra Götaland men ska skickas till bygg- och miljönämnden på adress:

Bygg och miljönämnden
Karlsborgs kommun
546 82 Karlsborg

Bilaga

Tomtplatsavgränsning

Bilaga 63

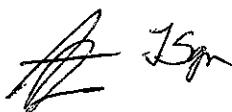
Protokollsutdrag till:

Kurt Myhr
Bottnevägen 18 B
423 50 Torslanda

För kännedom till:

Länsstyrelsen

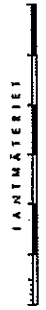
Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

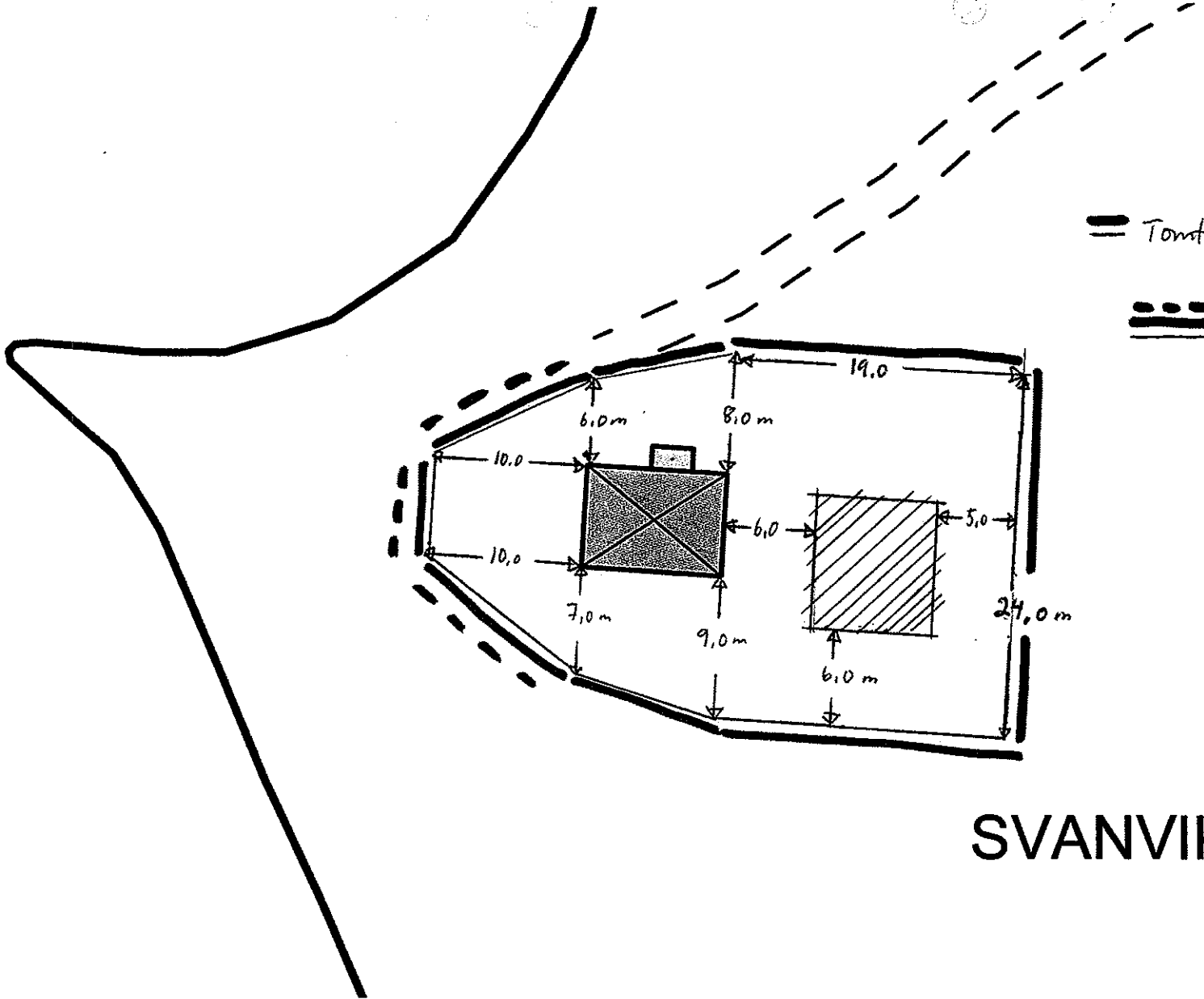
Handwritten signature

AutoKa-Vy 3.02

x = 6494226
y = 206850

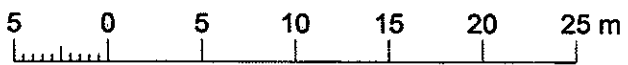
System SWEREF 99 13 30
Lena Lj

== Tomtplotsgräns

≡≡≡ Avgränsning med staket eller motsvarande

SVANVIK 33

Skala 1:400

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 91 Meddelanden och delegationsbeslut****Inkommande**

Information från Länsstyrelsen i Västra Götalands län, adresserad till länets kommuner, kommunstyrelser, miljökontor och liknande, om hantering av provningsärenden enligt kap 9 miljöbalken.

Kopia på beslut från Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Vattenvårdsenheten, adresserat till Tivedens samfällighetsförening (T876). Angående anmälan om byte av brotrumma inom fastigheten Hulan 1:3 i Karlsborgs kommun. Dnr M 2012-354.

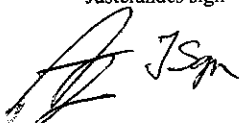
Utgående

Yttrande till Generalläkaren gällande samråd angående placering och utformning av sprängkammare vid provplats Karlsborg. Dnr M 2012-291.

Delegationsbeslut registrerade i ByggR 2012-09-04 – 2012-09-24 redovisas i bilaga 64.

Delegationsbeslut registrerade i ECOS 2012-09-04 – 2012-09-24 redovisas i bilaga 65.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Bygg- och miljönämnden

Sammanträdesdatum
2012-10-04**BMN § 92 Information****Beslut**

Bygg- och miljönämnden noterar informationen.

Ärendebeskrivning

Bygg- och miljöförvaltningen informerar om:

Förslag till reglemente för byggnadsnämnden

För tillfället finns inte tillräckligt med beslutsunderlag för att ta fram ett förslag. Ärendet tas upp på nytt vid nämnden den 8 november 2012.

Dammbrott vid Sättra Bruk

Förvaltningen informerar kort om dammbrottet som skedde i Sättra den 17 september 2012.

Avloppsinventering Sörhamn

Inventering inom området nästan klar.

Avloppsinventering i Breviksområdet

Inventering i södra delen av Brevik startar i mitten av oktober.

Bygg- och miljöförvaltningens ordförande informerar om:

ÖP

Ordföranden informerar kort om hur arbetet med den nya översiktsplanen fortskrider.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande